

Demecser Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

2017

Tartalomjegyzék

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	3
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	3
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	7
2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával.....	7
2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	9
2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	17
2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	25
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	27
3.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	28
3.2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	33
3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	34
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	35
4.1. Külső összefüggések.....	35
4.2. Belső összefüggések.....	41
4.3 A stratégia megvalósíthatósága.....	45
A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	46
5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	48
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI, ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	51
6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	51
6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	55
6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	59
6.4. Monitoring rendszer kialakítása	62
6.5 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusai	67

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Jelen dokumentum **Demecser Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája**, amely a 2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) veszi alapul, az abban foglaltak kerültek átdolgozásra.

Az ITS arra hivatott, hogy középtávra kijelölje a fejlesztési célokat és az elérésükhöz szükséges beavatkozásokat. Az ITS kiemelt hangsúlyt fektet a 2014-2020 közötti fejlesztési ciklusban elérhető, a területi és az ágazati operatív programok keretében meghirdetett pályázati források felhasználására.

1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia elérendő céljait meghatározzák egyrészt az Európa 2020 stratégiában nevesített prioritások és az egyes támogatási alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap) beruházási prioritásai; másrészt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciója, Stratégiai Programja és Operatív Programja.

Fontos szempont, hogy – mivel az ITS által lefedett fejlesztések elsősorban az európai uniós támogatások felhasználásához kapcsolódnak – a város által meghatározott célkitűzések összhangban legyenek a magasabb rendű (megyei-országos- európai) célkitűzésekkel.

Az ITS a fentiek mellett az alábbi városi stratégiai dokumentumokra épül:

- Demecser Város Önkormányzata Képviselő-testületének 153/2014.(X.22.) Határozata Demecser Város Önkormányzatának 2014-2019 év polgármesteri programjának elfogadásáról (2014)
- Integrált Városfejlesztési Stratégia, Demecser (2008)

Demecser jelenleg is rendelkezik prioritásokkal és fejlesztési célokkal, ezért az ITS-nek nem feladata ezek módosítása, sokkal inkább ezek pontosítása és szinergikus összehangolása.

Jövőkép

Demecser város, a település arculat, a helyi gazdaság, a szolgáltatások (kereskedelem, egészségügy, közigazgatás, oktatás, szabadidős kikapcsolódási lehetőségek, szociális intézmények) és a közlekedési infrastruktúra fejlesztésével egy fenntartható európai kisvárosként a „RÉTKÖZ” mikro-térségi központja kíván lenni.

Átfogó Stratégiai célok

Demecserben a városfejlesztés át fogó célja a város elhelyezkedését kihasználva **versenyképes gazdasági** központtá válni, **modern, élhető** kisvárosi lakókörnyezet megteremtése, valamint fejlett köz- és közösségi, szociális és munkaerő-piaciszolgáltatásokkal is biztosítani a **lakosság életminőségének** javulását. Mindezek megvalósítása során cél a **fenntarthatóság**, kiemelten a természeti erőforrások megtartása és a környezeti állapot megőrzése.

Kiemelt cél a **helyi gazdasági potenciál** erősítése.

Ha nem fejlesztjük a helyi gazdaságot, nem fog bővülni a helyi foglalkoztatás és a többi cél elérése nem oldja meg az alapproblémát, a lakosság kereseti lehetőségének, életszínvonalának a növelését. Viszont önmagában pl. az ipari terület fejlesztése, ha sikerrel jár is rövidtávon, középtávon már nem lesz fenntartható a fejlődés, ha nem fejlesztjük az oktatást, a városi infrastruktúrát stb. párhuzamosan az ipari területekkel.

Átfogó cél:

versenyképes gazdasági központtá válni, emellett modern, élhető kisvárosi lakókörnyezet megteremtése és a lakosság életminőségének javítása, mindezt a fenntarthatóság figyelembe vételével.

1. tematikus cél: Helyi infrastruktúra fejlesztése

Helyi infrastruktúra fejlesztése minden városrészre kiterjed, magában foglalja a városi alap infrastruktúra fejlesztését a szükséges területeken. Közút- közvilágítás – belvízrendszer fejlesztése, továbbá a közszolgáltatói, oktatási, kulturális, stb. funkciók fejlesztéséhez szükséges beruházásokat. A tematikus cél kiterjed még az energiahatékonysági korszerűsítésekre és a megújuló energiaforrások minél szélesebb körben történő alkalmazására.

2. tematikus cél: Humán erőforrás fejlesztése

A cél elérése a következő területeken jelent fejlesztéseket (nem ingatlan beruházás), projektek indítását: hátrányos helyzetű tanulók oktatása, felnőtt lakosság szakképzése, átképzése a piaci igényeknek megfelelően, általános és középiskola oktatás fejlesztése új szakirányok kialakításával. Szociális szolgáltatásokhoz szükséges humán erőforrás fejlesztés (mentorok, szociális szakemberek) Koncentráltan jelentkezik a szociális akcióterületen, de értelemszerűen a cél minden városrészre kiterjed.

3. tematikus cél: Mikro-térségi központi szerepkör erősítése

Mikro-térségi központi szerepkör erősítését szolgálja a városközpont fejlesztése, kisvárosi funkcióinak bővítése, a helyi foglalkoztatás növelését eredményező ipari terület közművesítése, a humán erőforrás fejlesztését segítő programok, a megvalósult önkormányzati beruházások nyomán létrejövő kereskedelmi, szolgáltató magán fejlesztések.

4. tematikus cél: Helyi gazdaság erősítése

A városban magas a munkanélküliség, kevés a (nem közfoglalkoztatás keretében létesített) munkahely, 2014-ben csődbe ment az egyik legjelentősebb foglalkoztató Macofil Kft., ami a munkanélküliségi mutatókat jelentősen megemelte a településen. A munkahelyteremtés fejlesztése érdekében a városnak segítenie kell a versenyszféra beruházásait a tökevonás feltétel rendszerének fejlesztésével.

A Demecseri keményítőgyár telephelye jelenleg nem üzemel, infrastruktúrája megfelel egy majdani ipari beruházás céljaira. Az önkormányzat tulajdonában van egy ipari célra kijelölt a város szélén fekvő zöld mezős terület, amely szintén alkalmas lehet fejlesztésekre.

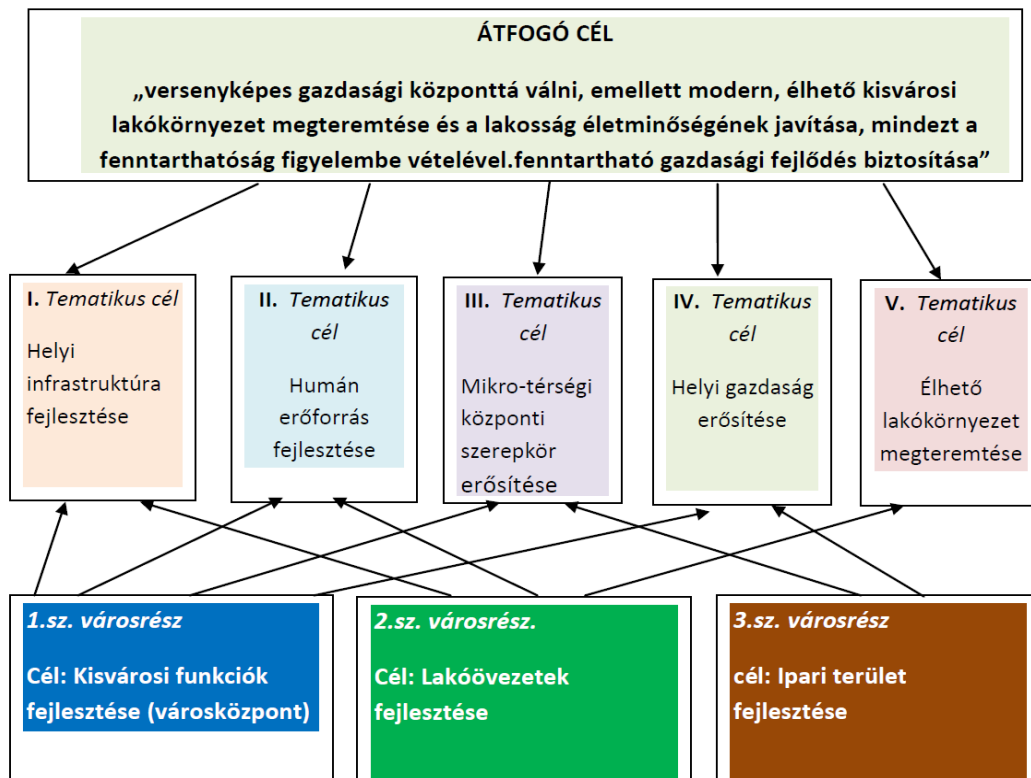
5. tematikus cél: Élhető lakókörnyezet megteremtése

A Negatív migrációs folyamatok lassítása, ill. megállítása érdekében elengedhetetlen a modern lakókörnyezet megteremtése a demecseri lakosság számára, egyaránt figyelembe véve a gyermekek, a férfiak, a nők, a fogyatékkal élők és az idősek speciális igényeit. Szükséges egy megfelelő számú szociális bérlakás állomány megteremtése, valamint közösségi terek, sport- és szabadidős célokat szolgáló nyitott és zárt terek, parkok kialakítása, fejlesztése.

Városrészek céljai:

városrész megnevezése	1.sz. városrész : „Városközpont”	2.sz. városrész : „lakóövezet”	3.sz. városrész : „iparterület”
<u>Városrész célja:</u>	Kisvárosi funkciók fejlesztése	Élhető lakókörnyezet megteremtése	Gazdasági területek fejlesztése, közművesítések

1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Demecser Város Önkormányzata törekszik arra, hogy a városfejlesztési programokra minél több EU finanszírozott forrást tudjon bevonni. A városi célok elérése érdekében és a városon belüli területi különbségek csökkentése érdekében két, földrajzilag jól körülhatárolható területen elhelyezkedő akcióterület kijelölése mellett döntött. Ezek az akcióterületek szolgálnak a városfejlesztés bázisaként, azonban az akcióterületeken túlmutató fejlesztéseket is tervez az önkormányzat és a privát szféra egyaránt.

Az akcióterületek lehatárolásakor az alábbi szempontokat tartottuk szem előtt:

- az akcióterületek csak azt a szűk területet fedjék le, ahol konkrét beruházási tervek állnak rendelkezésre csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérvs beruházások miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésükben lehetőség szerint homogének, térbeli elhelyezkedés tekintetében koncentráltak legyenek;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra és - bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást lehessen elérni a magántőke mobilizálásával;
- a szociális és „funkcióbővítő” jellegű akcióterületek teljesítsék azokat a feltételeket, amelyeket a korábbi hasonló pályázati konstrukciók előírtak akár a szociális mutatók, akár az ellátandó funkciók tekintetében.

A fenti alapelveknek megfelelően Demecserben 2 olyan terület határolható le, ahol területileg koncentráltan komplex beavatkozások és programok megvalósítását tervezi az önkormányzat

1. Belvárosi akcióterület

Az akcióterület jelentős átfedésben van Demecser Városhközpont városrészével. Az utcák szerinti lehatárolása a következő:

Béke u. 744 hrsz; Arany János u. 657 hrsz; 374/1 hrsz. út; Dózsa György u. 300 hrsz; Kossuth Lajos u. 288 hrsz; Iskola u. 224 hrsz; Szent István u. 771 hrsz; Vasvári Pál u. 793 hrsz; Ady Endre u. 810 hrsz; 845 hrsz. út; Szabolcs Vezér u. 846/1 hrsz

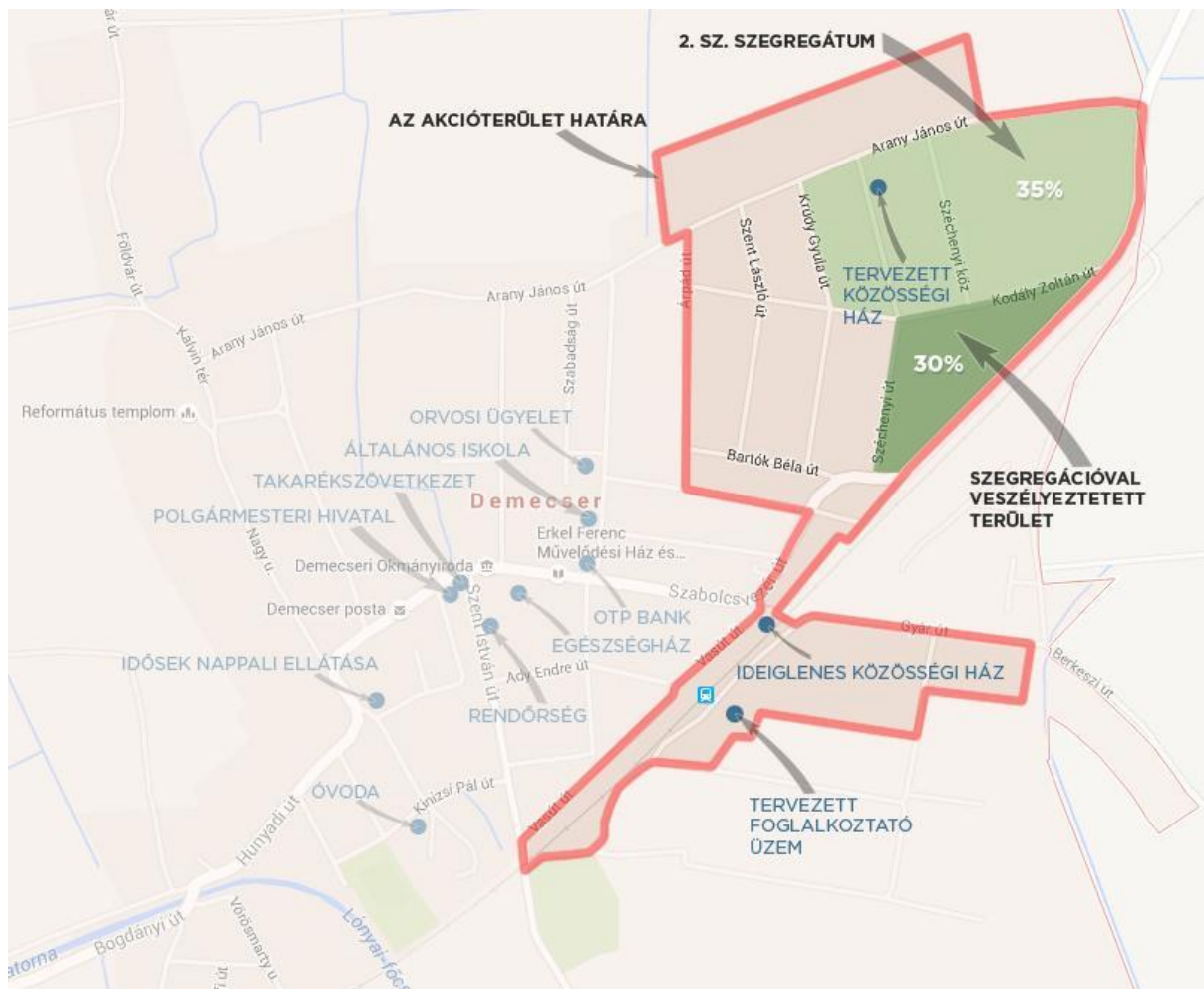

Az akcióterület által lefedett területen találhatóak a jelentősebb köz-, oktatási-, kulturális és szociális intézmények, a városi funkciót ellátó közösségi terek és a jelentősebb kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások

2. Szociális akcióterület

Az akcióterület jelentős átfedésben van Demecser lakóövezeti városrészével. Az utcák szerinti lehatárolása a következő:

Arany János út - Szabolcsvezér út - belterületi határ - Gyár út - belterületi határ - Szt. István út - Vasút út - Szabolcsvezér út - József Attila út - Árpád út

A területen található a 2. szegregátum, valamint a környezetében található szegregációval veszélyeztetett terület. A kijelölt akcióterület alkalmas arra, hogy az integrációs folyamatok helyszíne legyen, rendelkezik olyan jelenleg kihasználatlan infrastrukturális adottságokkal, melyek alkalmasak elsősorban közösségi, sport és szabadidős funkciót betöltő terek és épületek létesítésére a 2. szegregátumban vagy annak közvetlen környezetében. A terület ennél fogva alkalmassá válik a tervezett közösségi és szociális programok megvalósítására. Az akcióterület lehatárolását meghatározta még az az önkormányzati tulajdonban lévő gazdaságfejlesztésre alkalmas ingatlan is, amely jelenleg is a közfoglalkoztatási programok egyik bázisa, és amelyen gyakorlati képzőhely vagy innovatív közfoglalkoztatási kezdeményezések megvalósítására alkalmas további infrastruktúra egyaránt létesíthető. Mindez a 2. szegregátumból kiindulva akár gyalog is könnyen megközelíthető.

2.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

A stratégia megvalósítását szolgáló akcióterületi fejlesztési beavatkozásokat az alábbiakban ismertetjük.

Az akcióterületi beavatkozások egyes elemei egyben kulcsprojektek vagy egyéb projektek, az átfedések erősítik a tervezett fejlesztések közötti kapcsolódást, szinergiát.

BELVÁROSI AKCIÓTERÜLET

Az akcióterület jelentős átfedésben van Demecser Városközpont városrészével.

A város lakosságának mindösszesen 26,43%-a lakik itt ebből is látható, hogy inkább gazdasági, közigazgatási, turisztikai egységek vannak jelen a városközpontban.

A központi városrész, a régebbi korok településének középpontját jelöli. A város jelenlegi kereskedelmi potenciáljának legnagyobb része ide összpontosul. Mindettől függetlenül a város térszerkezetében fellelhető legnagyobb körülzárt feltáratlan területet itt találjuk. Frekvenciát, a település térszerkezetében központi szerepet betöltő elem. Egyértelmű, hogy a városi jelleg erősítése mindenképpen szükséges.

A városközpont nincs kiépítve az elvárható funkcióknak megfelelően, úthálózat minősége nem megfelelő, közintézmények állaga leromlott (pl. általános iskola, önkormányzat), több közösségi szolgáltatáshoz szükséges ingatlan beruházás (pl. múzeum, egészségügy) nem valósult meg forrás hiány miatt az elmúlt években.

Az akcióterület Demecser központi területe, fejlesztésének fókuszában ebből adódóan olyan funkciók erősítése áll, amelyek a település teljes lakossága számára relevánsak.

A belvárosi területek megújításával, kiterjesztésével és racionalizálásával a cél egy olyan Városközpont megteremtése, amely

- egységes arculatú ugyan, de figyelembe veszi a településkép heterogenitását
- biztosítja a modern kisvárosi életformát,
- közszolgáltatási, kereskedelmi, kulturális és turisztikai továbbá egyházi szempontból funkcionálisan megerősödött.

A fentieknek megfelelően a funkcióbővítő, gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztést a Városközpontban az alábbi fő tevékenységek szolgálják:

A város közösségi tereinek hiányát hivatott megoldani, egy a Kétezerégy térhez kapcsolódó, a mai polgármesteri hivatallal szemközti terület felhasználásával kialakítandó központi közterület. Ennek a térnek a periferiájára, vagy a közvetlen szomszédságába kerülnek azok az igazgatási, szolgáltatói épületek, amelyek a település életében

kulcsfontosságúak. Ezzel egy városias településközpont alakulna ki, szerkezetileg kiemelkedve az azt körülvevő, túlnyomórészt lakóterületek közül.

SZABADIDŐPARK/KÖZÖSSÉGI TÉR KIALAKÍTÁSA; GÖRDESZKAPÁLYA TELEPÍTÉSE

A Településrendezési Tervben útszabályozással érintett területrészen fejlesztés nem valósul meg. Az útszabályozással nem érintett területen közcélokat szolgáló sport- és szabadidős park kerülhet kialakításra.

A telek déli határán térburkolatos, zöldfelületekkel taglalt fogadótér létesül. Innen közelíthető meg a kerítéssel körbehatárolt térbeton burkolaton kialakított gördeszka pálya. A pályán legalább 5 fajta játékelem kerül felállításra. A telek északi, nagy kiterjedésű jelenleg füves területen új kialakítású, többszintes növényállománnyal fedett zöldfelület, közpark létesül.

A beavatkozási területen utcabútorok – padok, szemetesek, kerékpártárolók, tájékoztató táblák kerülnek elhelyezésre.

A fogadótér és a gördeszka pálya területén új térfigyelő kamerarendszeren keresztül a jelenlegi települési rendszerhez lesz hozzacsatolva.

A térburkolatos felületekről a csapadékvíz összegyűjtésére és annak a zöldfelületen történő hasznosítására alkalmas infrastruktúra kiépítése is megvalósulhat.

A területen jelenleg meglévő vegyes burkolatok, az összképet zavaró műtárgyak elbontásra kerülnének, részben közcélokat szolgáló sport és szabadidős részben zöldfelületi fejlesztések valósulnának meg.

ÚJ ZÖLDFELÜLET KIALAKÍTÁSA, PARKOLÓFELÜLET RENDEZÉSE, ZÖLDFELÜLET NÖVELESE

A beavatkozási két telek kelet-nyugati tengelyben megosztásra kerül. Az északi területrészen térburkolatos, 23 db gépjármű befogadóképességű parkoló és úthálózat létesül. A fejlesztés eredményeként az Esze Tamás út zsákutca kialakítása megszűnik. A parkolóban 5 férőhelyenként lombos fák kerülnek telepítésre.

A déli telekrészen új, többszintes növényállománnyal beültetett közcélú pihenőpark létesül, valamint új szilárd burkolatú járdaszakasz készül a telek nyugati határán.

A területen utcabútorok – padok, szemetesek, kerékpártárolók, tájékoztató táblák kerülnek elhelyezésre.

KÁVÉZÓ ÉPÍTÉSE - MELEG ÉTEL KISZOLGÁLÁS BIZTOSÍTÁSA

A fejlesztési területen a Művelődési ház és Könyvtár nyugati szárnyához, az Önkormányzat tulajdonában lévő új kávéház kereskedelmi létesítmény épülhet átjárható kapcsolattal a

meglévő épületben. A kávézóhoz a park felé fedett és nyitott teraszrészek, közösségi terek csatlakoznak.

Az új építésű vizes csoportban akadálymentes illemhely is létesülne, valamint az épületrész teljes körű akadálymentessége biztosítva lesz.

A 680/7 hrsz.-ú telken lévő park növényállománya rekonstrukció alá kerül, beteg fák eltávolítása, ápolási munkák zajlanak.

Az új térburkolatos sétányokkal osztott zöldfelület keleti részén városi aktív rekreációs zöldterületi fejlesztésként játszótér létesül, a közösségi használati funkció erősítésére.

A parkban utcabútorok – padok, szemetesek, tájékoztató táblák – kerülnek elhelyezésre. A sétányok mentén díszvilágítási rendszer épül ki.

A megújított parkban és a közösségi teraszok területén új térfigyelő kamerarendszeren keresztül a jelenlegi települési rendszerhez lesz hozzacsatolva

VÁROSI FEDETT ÉS SZABADTÉRI PIAC ÉPÍTÉSE, KÖRNYEZETÉNEK KIALAKÍTÁSA

Az önkormányzat tulajdonába kerülő szolgáltató épület, a helyi termékek számára piacterület – városi piac építése a város régóta tervezett fejlesztése. A 404 hrsz.-ú telken jelenleg működő vásárterület semmilyen módon nem komfortos, az igényeknek és a szükséges elvárásoknak nem felel meg.

A tervezett fejlesztés célja egy fedett csarnokból és egy szabadtéri árusítótérrel rendelkező csarnok megépítése, az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzésekkel együtt, amely korszerű és szabványos feltételek között biztosítja a helyi termékek árusítását, forgalmazását.

A Településrendezési Terv és az OTÉK előírásait, a teljes körű akadálymentes használat feltételrendszerét figyelembe véve a tervezett épület a délkeleti határvonalon kerül elhelyezésre. A szükséges parkolóhelyek, köztük 1 db akadálymentesen használható parkolóhely, a telek észak-keleti részén helyezkedik el.

SZOCIÁLIS AKCIÓTERÜLET

Demecser kedvezőtlen társadalmi mutatókkal rendelkező városrészeiben olyan beavatkozás-csomag szükséges, amely integráltan kezeli a lakókörnyezet infrastrukturális hiányosságait, valamint az itt élők munkaerő-piaci, képzettségi, egészségügyi és egyéb problémáit.

A szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élők száma a 2011. évi népszámláláskor 493 fő, a szegregációval veszélyeztetett területeken élők száma 517 fő. (Demecser összesen 4246 fő). A leszakadó városrészekben olyan társadalmi mobilizációs folyamatokat szükséges elindítani, melynek következtében rendszerszerűen, mind közösségi, mind egyéni szinten kialakulnak azok a feltételek, melyek lehetővé teszik a mélyszegénységben élő (többségében roma származású) emberek felzárkózását a többségi társadalomhoz (szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási), illetve megalapozzák diszkrimináció-mentes társadalmi befogadásukat.

A célok eléréséhez a projekt által nyújtott, egyéni adottságokra és szükségletekre épülő, több elemből álló, összetett beavatkozási eszközrendszer szükséges.

Az akcióterület az Arany János út - Szabolcsvezér út - belterületi határ - Gyár út - belterületi határ - Szt. István út - Vasút út - Szabolcsvezér út - József Attila út - Árpád út által körülhatárolt terület. A területen található a 2. szegregátum, valamint a környezetében található szegregációval veszélyeztetett terület. A kijelölt akcióterület alkalmas arra, hogy az integrációs folyamatok helyszíne legyen, rendelkezik olyan jelenleg kihasználatlan infrastrukturális adottságokkal, melyek alkalmasak elsősorban közösségi, sport és szabadidős funkciót betöltő terek és épületek létesítésére a 2. szegregátumban vagy annak közvetlen környezetében. A terület ennél fogva alkalmassá válik a tervezett közösségi és szociális programok megvalósítására

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ LAKOSSÁG FELZÁRKÓZTATÁSA

A projekt szorosan kapcsolódik az akcióterület szegregációval veszélyeztetett területén élők felzárkóztatásához.

A projekt keretén belül munkaerő-piaci tréningek és képzések, közösségfejlesztés, egészségügyi, higiénias programok – egészségfejlesztés –, bűnmegelőzés, kulturális és sportprogramok kerülnek megrendezésre elősegítve a társadalmi integrációt. Ezen túl cél a AT-en élők szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

LAKHATÁS

A lakhatási körülmények javítása érdekében 3 helyen kívánunk szociális bérlakást kialakítani az alábbiak szerint:

- szociális bérlakás 2db - ikerház építése az Arany János utca 428/8 hrsz alatt 2*80 m², udvarrendezéssel, és kerítésépítéssel

- szociális bérlakás 2db - ikerház építése az Arany János utca 648/2 hrsz alatt 2*80 m2 udvarrendezéssel, és kerítésépítéssel
- szociális bérlakás 1db átalakítás, bővítés, felújítás az Arany János utca 1180 hrsz alatt 1*80 m2, udvarrendezéssel, és kerítésépítéssel

FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSE

Megfelelő szintű, munkából származó jövedelem nélkül a sikeres és fenntartható integráció nem elképzelhető, ezért a foglalkoztatási szint javítása érdekében az önkormányzati, 1340 hrsz alatt található foglalkoztató üzemet kívánjuk felújítani, átalakítani, bővíteni.

KÖZÖSSÉGI HÁZ KIALAKÍTÁSA

A közösségi programok központjaként Községi ház kialakítását tervezzük mosodával, tankonyhával, és tároló helyiséggel, fűtése korszerűsítéssel a Széchenyi út 63. sz., 1215 hrsz. alatti ingatlanon. Ez lehetőséget teremt közepes méretű közösségi programok megtartására is, valamint az életvezetési tanácsadó programok megvalósítására, hogy a családokat - konkrétan a nőket és gyerekeket - aktívan be tudjuk vonni és támogatni annak érdekében, hogy elfogadják és segítsék a változási folyamatot.

Ezen túlmenően a közösségi ház környezetének továbbfejlesztése sportpálya, játszótér és kondi-zóna kialakítása is megvalósul.

ÚTBURKOLAT FELÚJÍTÁS

A balesetmentes, közlekedés, kulturált lakókörnyezet kialakításához alapvetően hozzájáruló tevékenység. Az akcióterület leromlott közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése a Kodály Zoltán út egy 400m-es szakaszának szilárd burkolattal történő ellátása által.

TÉRFIGYELŐ KAMERA RENDSZER KIALAKÍTÁSA

Mivel az akcióterületen a közbiztonság a település más részeihez képest rosszabb képet mutat, így annak fokozása érdekében, a magán és köztulajdon védelmében, a rongálások megelőzésének érdekében kerül kialakításra.

A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

AZ ÜTEMEZÉS INDOKLÁSA

A következő szempontok figyelembevételével történt meg a tervezett fejlesztések lehetséges ütemezése, amelyet a források rendelkezésre állása, illetve a megváltozott külső körülmények a későbbiekben módosíthatnak:

✚ indokoltság, szükségesség:

- a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
- a fejlesztések időszerűsége,
- a fejlesztések lakosság általi elfogadottsága és támogatottsága,
- a fejlesztések egymásra épülése,

✚ hatások:

- a fejlesztések hatása a város egészére,
- a fejlesztés jelentősége a város lakófunkciójára nézve,
- a fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása,

✚ megvalósíthatóság, finanszírozás és fenntarthatóság:

- a megvalósítás becsült időigénye,
- a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
- a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagysága,
- a bevonható magánforrások mértéke,
- a létrehozott kapacitások fenntarthatósága.

A tervezett fejlesztések indikatív ütemezése

Az ütemezés a stratégia készítésekor rendelkezésre álló információk alapján történő becslésre épül.

A tervezett fejlesztések

PROJEKT MEGNEVEZÉSE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BELVÁROSI AKCIÓTERÜLET										
Szabadidőpark/közösségi tér kialakítása; Gördeszka pálya telepítése										
Új zöldfelület kialakítása, parkoló felület rendezése, zöldfelület növelése										
Kávézó építése - meleg étel kiszolgálás biztosítása										
Városi fedett és szabadtéri piac építése, környezetének kialakítása										
SZOCIÁLIS AKCIÓTERÜLET										
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása										
Szociális bérlakás 2db - ikerház építése Arany János utca 428/8 hrsz alatt										
Szociális bérlakás 2db - ikerház építése Arany János utca 648/2 hrsz alatt										
Szociális bérlakás 1db átalakítás, bővítés, felújítás Arany János utca 1180 hrsz alatt										
Foglalkoztatáshoz foglalkoztató üzem felújítása										
Közösségi ház kialakítása a Széchenyi út 63. sz., 1215 hrsz. alatti ingatlanon										
Kodály Zoltán út egy 400m-es szakaszának szilárd burkolattal történő ellátása										
Térfigyelő kamera rendszer kialakítása										

2.3. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A stratégia alapját az európai uniós forrásokra épülő operatív programok céljai meghatározzák, ugyanakkor a stratégiakészítés idején még nem ismertek, hogy mikor és milyen pályázati források válnak elérhetővé, mely kedvezményezetteknek, s milyen kritériumrendszernek kell megfelelni. Így csak azon projektek költségbevétele adott, ahol az előkészítés már előrehaladott stádiumban van, a többi projektnél a pályázati felhívások megjelenését követően kerülhet meghatározásra a pontos projekttervezés és költségvetés. A stratégia kitér a magán befektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködés lehetőségeire, de esetükben még inkább bizonytalan a források és kritériumok ismerete nélkül a várható beruházások ütemezése és volumene. 2014-2020 között a városfejlesztési beavatkozások finanszírozása elsősorban az európai uniós területi és ágazati operatív programokon keresztül valósulhat meg. A tervezett fejlesztések megvalósítása 2015-2023 között történhet meg. Az ütemezés a fejlesztések egymásra épülése, az önkormányzat forrásainak várható rendelkezésre állása alapján lett kialakítva. A 2014-2020 közötti EU-s támogatási időszakban a város szempontjából is kiemelt figyelmet érdemel a TOP (Terület és Településfejlesztési Operatív Program) források új eljárás szerinti felhasználása, melynek értelmében a 272/2014 (XI.05.) Korm. rendeletben meghatározott területi kiválasztási eljárásrend szerint a megyék Integrált Területi Programjuk (ITP) alapján történik a források felhívása a 1702/2014. (XII.3) Korm. határozatban rögzített forráskeret felhasználásával. (A 2014-2020 közötti programozási időszakban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programokhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörében utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014. (XII.3) Korm. határozat).

Az előző tervezési ciklusban a Térképtér adatai alapján (<http://terkepter.palyazat.gov.hu/>) Demecseren több mint ..térképtér nem működött..... milliárd forint értékben ítélték meg támogatást.. A város célja a 2007–13 időszakban megszerzett források mennyiségének meghaladása. A 2014-2020 között megvalósítani tervezett projektek jelenleg ismert forrásigénye több mint ..DEMECSER ÖNKORM..... Ft, amelyből mintegy ..DEMECSER ÖNKORM..... milliárd forint önkormányzati projekt tartozhat a Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) fókuszába. Ezen túlmenően a város további TOP források felhívását kívánja megcélozni, amelynek forrásnagysága ..DEMECSER ÖNKORM..... és ..DEMECSER ÖNKORM..... közé esik.

A tervezett fejlesztések, projektek ismeretében Demecseren a TOP forrásain túl a következő operatív programok bevonását, forrásfelhasználását tervezi:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektor fókuszált fejlesztése.
- A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) célkitűzése, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.
- Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) fő célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.
- A Vidékfejlesztési Program (VP) elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.
- Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.

Mindezen túlmenően a város további operatív programokat (pl. Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program; Magyar Halászati Operatív Program; Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program stb.), illetve EU-s és nemzetközi támogatásokat (pl. bilaterális programok) is bevonhat a fejlesztési elképzeléseik megvalósításába. Mivel az elérhető források összetétele nem ismert még pontosan, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

Fejlesztés megnevezése	Projektelemek	Kedvezményezettek köre	Projektköltség, (indikatív összeg, MFt)	Finanszírozás lehetséges forrása, Megvalósítás várható ideje
<u>Helyi infrastruktúra fejlesztése</u>	Tündérkert Óvoda fejlesztése	Demecser Város Önkormányzata	250	Hazai / Kormányzati 2017-2018
	Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - I. ütem - Borzsova-Demecser kerékpárút kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	259	TOP-3.1.1 2016-2018
	Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - II. ütem - Demecser Nyugat Keleti - Kékkel összekötő kerékpárút létesítése	Demecser Város Önkormányzata	158	TOP-3.1.1 2016-2018
	Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztése – belterületi csapadékvíz elvezető hálózat felújítása záportározó kialakításával	Demecser Város Önkormányzata	177	TOP-2.1.3 2016-2018
	Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztése – külterületi csapadékvíz elvezető	Demecser Város Önkormányzata	100	TOP-2.1.3 2018-2020

	hálózat felújítása			
	• Belterületi közút hálózat burkolatának felújítása, kialakítása Árpád u., Szent L. u., Krúdy Gy. u., Vörösmarty u., Kodály Z. utak aszfaltozása	Demecser Város Önkormányzata	150	TOP 2017-2020
	• Önkormányzati út felújítása a szociális akcióterületen	Demecser Város Önkormányzata	9	TOP-4.3.1 2017-2020
	• Önkormányzati út felújítása a belvárosi akcióterületen	Demecser Város Önkormányzata	4	TOP-2.1.2 2016-2019
	• Térfigyelő kamera rendszer kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	5	TOP-4.3.1 2017-2020
	• Tűzoltó- és mentőállomás építése Szabolcs vezér u. 55.	Demecser Város Önkormányzata	100	Hazai / kormányzati 2017-2020
	• Új városháza Szabolcs vezér u. 9. sz. alatt	Demecser Város Önkormányzata	300	2018-2022
	• Idősek otthona kialakítása a Boldogasszony tér	Demecser Város	150	2019-2020

	16. sz. alatt	Önkormányzata		
<u>Humán erőforrás fejlesztése</u>	• leszakadó, szegregált városi területein élő lakosság közösségi és egyéni fejlesztése	Demecser Város Önkormányzata	7,5	TOP-5.2.1 2016-2019
	• közösségfejlesztés az akcióterületen a közösségi tervezés eszközével annak érdekében, hogy keretet adjon az integrációs folyamatoknak, illetve erősítse a város lakosságmegtartó képességét;	Demecser Város Önkormányzata	5,5	TOP-5.2.1 2016-2019
	• antidiszkriminációs program megvalósítása a társadalmi befogadás feltételeinek megteremtése, illetve a városi lakosság kohéziójának erősítése érdekében;	Demecser Város Önkormányzata	2	TOP-5.2.1 2016-2019
	• az alacsony küszöbű szociális ellátások személyi feltételeinek megteremtése, és a folyamatos mentorálás biztosítása a célcsoport felzárkózásának elősegítése érdekében;	Demecser Város Önkormányzata	34	TOP-5.2.1 2016-2019
	• a helyi támogató csoport, valamint további civil és egyházi partnerek bevonásával a társadalmi felzárkózási folyamat elfogadottságának	Demecser Város Önkormányzata	4	TOP-5.2.1 2016-2019

	biztosítása;			
	bűnmegelőzési akciók	Demecser Város Önkormányzata Polgárőr Egyesület	2	TOP-5.2.1 2016-2019
	Humán szolgáltatások fejlesztése Demecser és környékén	Demecser Város Önkormányzata	250	EFOP-1.5.3 2016-2018
<u>Mikro-térségi központi szerepkör erősítése</u>	ASP központhoz való csatlakozáshoz szükséges infrastrukturális feltételek javítása	Demecser Város Önkormányzata	7	KÖFOP-1.2.1- VEKOP-16 2016-2018
	Közösségi ház kialakítása közösségi térrel, mosodával, tankonyhával és tároló helyiséggel, fűtése korszerűsítés és kapcsolódó eszközbeszerzés	Demecser Város Önkormányzata	27	TOP-431 2017-2019
	Kávézó építése - meleg étel kiszolgálás biztosítása	Demecser Város Önkormányzata	33,6	TOP-2.1.2 2016-2019
	Városi fedett és szabadtéri piac építése, környezetének kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	110	TOP-2.1.2 2016-2019
	vasútállomás, autóbusz pályaudvar kialakítás	Demecser Város	400	2020-2022

		Önkormányzata		
<u>Helyi gazdaság erősítése</u>	Foglalkoztató asztalos üzem kialakítása és kapcsolódó eszközbeszerzés	Demecser Város Önkormányzata	33,7	TOP-431 2018-2020
	a település keleti részén található régi ipari terület felújítása, megnyitása	Demecser Város Önkormányzata	500	TOP-1 2018-2020
<u>Élhető lakókörnyezet megteremtése</u>	családok-integráció: lakófunkciót erősítő tevékenységek	Demecser Város Önkormányzata	125	TOP-431 2017-2020
	Rekreációs zöldterület kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	5	TOP-431 2017-2020
	Kézilabdacsarnok építése	Demecser Város Önkormányzata	400	2018-2020
	motocross és egyéb motorsport pálya építése, hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyek, szálláshelyek kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	100	2020-2022
	rendezvényhelyszín kialakítása Demecser-Borzsova között	Demecser Város Önkormányzata	45	2019-2021

	• Borzsován szabadidőpark kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	30	2019-2021
	• Településen található két kúria felújítása, közösségi terek kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	350	2019-2022
	• belterületi víztározó mellette szabadidő, sport, pihenőpark kialakítása	Demecser Város Önkormányzata	20	2019-2021

MUNKÁBAN

2.4. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Demecseri Tündérkert Óvoda fejlesztése Demecserben

Célunk a gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde), valamint az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése, a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a leghátrányosabb helyzetben élő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése érdekében Demecserben.

A projekt hozzájárul a 3 éven aluli gyermekek ellátására, felügyeletére vonatkozó szabályozásnak történő megfeleléshez, a települési önkormányzat kötelező feladatellátásnak biztosításához, hiszen Demecserben a 3 év alatti gyermekek száma meghaladja a 40 főt, s így a települési önkormányzat köteles a bölcsődei ellátást megszervezni.

A projekt keretében új bölcsődei ellátás kerül a településen beindításra (20 fővel), valamint az óvoda infrastrukturális fejlesztése valósulhat meg, az akcióterület határán, Demecser Kinizsi Pál utca 1. szám alatt.

Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - I. ütem - Borzsova-Demecser kerékpárút kialakítása

A projekt általános célja a Kemecsei járás kerékpáros infrastruktúrájának kialakítása és továbbfejlesztése széles társadalmi és területi összefogással a kerékpározás, mint fenntartható, környezetbarát közlekedési mód bővítése érdekében. Az Önkormányzat a környező településekkel, kistérséggel átgondolt, közösen egyeztetett, nagyszabású kerékpár fejlesztési akciót tervez megvalósítani, melynek főbb állomásaként meg kívánják építeni Demecser-Borzsova, Demecser NY-K - Kékkel összekötő – Demecser közigazgatási területéig tartó, és Kék-Demecser összekötő Kék közigazgatási területéig tartó, egymásba fonódó, hálózatot képező kerékpárforgalmi létesítményeket., A projekt átfogó célja, hogy a már megépített, illetve megtervezett szakaszok egy összefüggő, teljes lefedettséget adó kerékpárút-hálózattá álljon össze. Érintett Demecser Borzsova szakasz mely a település belterületét köti össze a szomszédos településsel, Borzsova-tanyával.

Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - II. ütem - Demecser Nyugat Keleti - Kékkel összekötő kerékpárút létesítése

Az Önkormányzat a környező településekkel, kistérséggel átgondolt, közösen egyeztetett, nagyszabású kerékpár fejlesztési akciót tervez megvalósítani, melynek főbb állomásaként meg kívánják építeni Demecser-Borzsova, Demecser NY-K - Kékkel összekötő – Demecser közigazgatási területéig tartó, és Kék-Demecser összekötő Kék közigazgatási területéig tartó, egymásba fonódó, hálózatot képező kerékpárforgalmi létesítményeket.,

A projekt átfogó célja, hogy a már megépített, illetve megtervezett szakaszok egy összefüggő, teljes lefedettséget adó kerékpárút-hálózattá álljon össze. Jelen projekttel érintett Demecser NY-K - Kékkel összekötő – Demecser közigazgatási területéig tartó szakasz.

Fenntartható közlekedés fejlesztés Kéken - Kék-Demecser kerékpárút kialakítása

A projekt általános célja a Kemecsei járás kerékpáros infrastruktúrájának kialakítása és továbbfejlesztése széles társadalmi és területi összefogással a kerékpározás, mint fenntartható, környezetbarát közlekedési mód bővítése érdekében.

Közvetlen cél a Kék-Demecser összekötő Kék közigazgatási területéig tartó kiépítendő kerékpárút hálózat megvalósítása 930 méter hosszúságban annak érdekében, hogy mind a bel-, és külterületén, és a szomszédos, Demecser Városban működő vállalkozások, a község közszolgálati és turisztikai jelentőséggel bíró létesítményei, szociális intézményei, kerékpárral biztonságosan és fenntartható, környezetkímélő módon megközelíthető legyen.

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A szegregáció fogalma, típusai, okai, következményei

A szegregációt a hátrányos megkülönböztetés egy formájaként határozhatjuk meg. A hazai társadalomtudományi szakirodalomban, valamint jogalkalmazási gyakorlatban a szegregáció elkülönítést jelent. A hátrányos megkülönböztetésnek többféle formája létezik. Szegregációnak két típusát különböztetjük meg a lakóhelyi, valamint az oktatási szegregációt.

Az anti-szegregációs program tekintetében a leghangsúlyosabb motívum a lakóhelyi szegregáció. A lakóhely szegregációnak két alete létezik: az úgynevezett spontán szegregáció, valamint a tudatos, különböző intézkedések, jogszabályozások révén előálló szegregáció. Spontán szegregációnak azt a folyamatot tekintjük, amikor egy városon, földrajzi egységen belül (vagy oktatási intézményben), amelyben vegyes társadalmi és etnikai összetételű lakosság élt, (jár iskolába) különböző társadalmi, gazdasági okok következtében a jobb társadalmi helyzetű lakosság (diákok) helyére folyamatosan, tendenciaszerűen rosszabb társadalmi helyzetű, olykor pedig homogén etnikai háttérű lakosság költözik be (diákok kerülnek). Hazánkban a szegregációnak alapvetően ez az alete jellemző. Tudatos szegregációnak nevezzük azt a folyamatot, melyben a helyhatósági vagy országos jogszabályi rendelkezések révén a településeken belül olyan lakóövezeteket hoznak létre, amelyek az esetek egy részében nem kapcsolódnak szervesen a város szövetéhez, azokban nincsenek vagy csak csökevényes formában vannak jelen minőségi közszolgáltatások, az ott élő lakosság az esetek túlnyomó többségében etnikai és társadalmi összetétel szempontjából homogén egységet képeznek. Hazánkban nem volt arra precedens, hogy ilyen vagy ehhez hasonló, jogszabályi szinten is rögzített formája jöjjön létre a lakóhelyi szegregációnak.

A magyarországi szegregációval kapcsolatos kutatások megállapításai szerint az egyes szegregátumok létrejötte háttérében összetett társadalmi, gazdasági okok húzódnak meg. A hazai szegregációkutatás leginkább a mélyszegénységben élők, ezen belül is a roma lakosság lakóhelyi szegregációjára fókuszál. A rendszerváltás előtti Magyarországon is voltak település részek, ahol kiterjedtebb lakókörnyezetben nagy számban éltek szegény, jellemzően roma családok. Azonban abban az időben e szegregátumokban lakók túlnyomó többsége aktívan kapcsolódott a munkaerő-piachoz, állandó jövedelemmel rendelkezett,

ebből fakadóan ugyan szerény, de biztos egzisztenciális helyzetben volt. Tovább az itt élők társas kapcsolati hálója színesebb, tagoltabb volt. Mindezek okán a szegregátumban élő emberek szervültek a város életébe, a szegregátumun kívül élő emberekkel mindennapos és aktív kapcsolatot áptak, tehát a térbeli elkülönülés nem járt együtt gazdasági, társadalmi izolációval. A jelenkori Magyarországon tapasztalható szegregációs tendenciák erősödését alapvetően és közvetett módon a rendszerváltás okán a társadalmi, gazdasági struktúrában végbe ment számos negatív előjelű változásai eredményezték. A rendszerváltáskor több iparág szűnt meg vagy alakult át radikális módon. Ezek közé tartozott a nehéz- és építőipar, valamint a mezőgazdaság is. A romák többsége is ezekben az iparágakban dolgozott. Az alacsony képzettséggel rendelkező romák tömegesen veszítették el állásukat, ezzel pedig megélhetésüket biztosító jövedelmüket. Mindez alapvető módon határozta meg a lakhatási, oktatási, stb. viszonyait, valamint társadalmi és térbeli mobilitási lehetőségeiket. Fontos hangsúlyozni, hogy a rendszerváltozás negatív hatásai nem csak a roma népességet érintették érzékenyen, a társadalom többségét. Ezt azért is fontos hangsúlyozni, mert ennek fényében jobban érthetőek azok a változások, amelyek egy-egy településen felerősítették, felgyorsították és lemélyítették a szegregációs tendenciákat. Amikor egy-egy településen beszűkültek, vagy beszűkülnek a munkaerő-piaci lehetőségek, abban az esetben a jobb anyagi helyzetben lévő, eldukáltabb társadalmi rétegek olyan település részre, vagy városba költöznek, ahol a munkaerő-piac igényt tart a tudásukra, munkájukra. Helyben pedig azok a csoportok maradtak, maradnak, akik nem rendelkeznek megfelelő tudás-, anyagi-, és kapcsolati tőkékkel.

Szegregátumnak azokat a település részeket tekintjük, amelyek területileg egybefüggőek, jól körülhatárolhatóak, mely területeken legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktívkorúakon belül az alacsony státusú lakosok aránya nagyobb egyenlő, mint 35%. Alacsony státuszúnak azt a személyt tekintjük, akinek az iskolai végzettsége nem magasabb 8 osztálynál, és nem rendelkezik rendszeres (hivatalos) munkajövedelemmel.

3.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

A 2011. évi népszámlálási adatok tanúsága szerint Demecser lakosságának 11,6%-a lakott életvitel szerűen a település valamelyik szegregátumában. A település munkanélküli lakossága tekintetében viszont ennek az aránynak több mint a kétszerese, 25,81% élt a szegregátumok valamelyikében. Ennél jóval borúsabb képet fest a gazdasági inaktivitás, mely óriási méreteket öltött mindkét szegregátumban. A 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya egyik szegregátumban sem éri el a 25%-ot, ezzel szemben ez az

arány a település egészére vetítve megközelítette a 45%-ot. Súlyos probléma a tartós munkanélküliség is.

Demecser Város Önkormányzat képviselő – testülete, a helyi támogató csoport, valamint az akcióterület lakosságának képviselői javítani kívánják a társadalmi mobilitást, illetve csökkenteni a szegregációt a városban annak érdekében, hogy javítsák a település versenyképességét.

Demecser település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Fontos, hogy mind a helyi lakosok mind pedig a szegregátumban élők közelebb kerüljenek egymáshoz, problémájuk komplex módon kerüljön kezelésre.

Demecser elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

Az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri az esélyegyenlőség, deszegregáció és integráció előmozdítását szolgáló szakmai és pénzügyi uniós, országos, regionális, megyei forrásokat és azok elérése érdekében lépéseket tesz.

- **Oktatási integráció és felzárkóztatás:** a közoktatás rendszerében nyújtott teljesítmény alapvetően meghatározza a későbbi magasabb oktatási szintekbe való bejutás lehetőségét, ezáltal a várható munkaerő-piaci státuszt és az elérhető jövedelmet. A szegénység újratermelődésének megakadályozásához tehát nagyrészt az oktatáson keresztül vezet az út.

Az oktatás kulcsszerepe vitathatatlan a szegregáció kialakulásának megelőzésében, de az iskolázottság, képzettség javítása sikeres lehet a már felnőtt korú, de inaktív lakosok munkaerőpiacra való be- vagy visszavezetésére, vagy az alacsony presztízs foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak munkaerő-piaci helyzetének javítására is. Az iskolázottság növeléséhez, a megfelelő színvonalú és a hátrányos helyzetűek speciális igényeit figyelembe vevő képzési program és a felkészült pedagógusok mellett, szükség van egy olyan szociokulturális ill. családi közeg megteremtésére is, amely elfogadja és támogatja ezt az érvényesülési módot.

Kiemelt célunk a gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde), valamint az óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése, a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a leghátrányosabb helyzetben élő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése érdekében.

A gyermekek formális oktatáson kívüli fejlesztését kiemelten fontosnak tartjuk, hiszen fontos cél a továbbtanulók arányának növelése. Ennek keretében az alábbi tevékenységeket kívánjuk megvalósítani:

- a kialakítandó közösségi házban tanoda jellegű foglalkozások (egyéni korrepetálás, kompetenciafejlesztő foglalkozások, pótvizsgára felkészítés), melyek elősegítik az iskolai hátrányok leküzdését
- fiatal célcsoport (6 – 14 év közötti) bevonása egyrészt a labdarúgásba, másrészt a polgár módszer segítségével a sakkon keresztül, valamint táncoktatás által az egyéni és közösségi kompetenciák fejlesztésébe. Mindkét foglalkozásnál a rendszerességet kívánjuk elérni, mely a gyerekek vonatkozásában a legfontosabb.
- **A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása:** a szociális szolgáltatások esetében hangsúlyosan figyelmet kell fordítani egyfajta egyensúlyra: egyfelől nem célszerű minden szolgáltatást a szegregátumba telepíteni, mert az közvetett módon tovább erősíti a szegregált állapotot, másfelől fontos a szolgáltatók aktív jelenléte is, mert csak ezáltal biztosítható, hogy minden érintett egyenlő eséllyel hozzáférhessen a jogszabályilag járó ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.

Fontos a folyamatos szociális munka feltételeinek megteremtése a szegregátumokban. Ezen tevékenység keretében szociális munkások, illetve egy fő szociális asszisztens foglalkoztatását tervezzük. Másrészt settlement (civil szervezetek önkénteseivel, illetve az akcióterület lakóival) típusú szervezetet kívánunk létrehozni, mely a közösségi tervezés eszközével aktív, önsegítő tevékenységet lát majd el az akcióterületen, a közösségi ház bázisán.

- **A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása:** a közfoglalkoztatás országosan elterjedt rendszere mellett elő kell segíteni az elsődleges munkaerőpiacra való vissza-, illetve bevezetést is, amelynek hatékony eszközei a személyes mentoráláson alapuló munkaerő-piaci programok. Ezek jellemzően egyéni tanácsadást, képzési lehetőséget és átmeneti időtartamra munkalehetőséget is biztosítanak.

A foglalkoztatás elősegítése keretében három, egymáshoz szorosan kapcsolódó tevékenységet kívánunk megvalósítani:

- ✚ egyrészt az akcióterületen élő fiatalok (12 – 18 éves célcsoport) bevonásával a környező nagyobb vállalkozásoknál tervezünk üzemlátogatásokat megvalósítani;
- ✚ a közvetlen célcsoport részére munkaerőpiaci tréningeket kívánunk megvalósítani;
- ✚ a képzettséggel nem rendelkezők, illetve a versenyképes szakmával nem rendelkezők részére 2, eltérő szakmacsoportban kívánunk OKJ – s képzést megszervezni. Ennek megalapozására a helyi munkáltatók körében igényfelmérést kívánunk végezni, mely alapján – figyelemmel a bevonandó célcsoport adottságaira - meghatározzuk a képzések jellegét.
- ✚ az kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségek megteremtését kiemelten fontosnak tartjuk, mely elősegíti a későbbiekben az öngondoskodást is. Ennek érdekében egy szakmai felkészítéssel, valamint folyamatos mentorálással egybekötött, a célcsoport saját kertjében megvalósuló kordonos uborkatermesztési projektet kívánunk megvalósítani.

- **Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel:** a hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapota többek között a nem megfelelő higiénés feltételek és a szűréseken való alacsony részvétel miatt jellemzően elmarad a városi átlagtól. A prevenció és a célzott felvilágosítás mellett azonban azt is biztosítani kell, hogy az érintett lakosság könnyen és gyorsan megkaphassa a szükséges egészségügyi ellátásokat.

Ennek keretében az alábbi két tevékenységet kívánjuk megvalósítani:

- éves rendszerességgel – együttműködve a Jósa András Oktatókórházzal – egészségügyi szűrőbuszt kívánunk eljuttatni a szegregátumba komplex szűrések megvalósítására;
- 2 havi rendszerességgel védőnők, illetve más egészségügyi szakemberek bevonásával előadásokat tervezünk tartani.

- **Intenzív közösségfejlesztés:** a szegregátumok relatív helyzetének megítélése és az ott élők életminősége nagymértékben függ a rendelkezésre álló közösségi terek számától, minőségétől, használhatóságától.

A közösségi programok központjaként Községi ház kialakítását tervezzük mosodával, tankonyhával, és tároló helyiséggel. Ez lehetőséget teremt közepes méretű közösségi programok megtartására is, valamint az életvezetési tanácsadó programok megvalósítására. A szegregátumokban kialakított közösségi tér enyhítene szegregáción, ami közvetetten javítaná a hátrányos helyzetűek életfeltételeit, az esetleges munkába állási esélyeit.

- Községfejlesztést, valamint az érintett lakosság bevonását célzó programok megvalósítását tervezzük a szegregátumban, ennek keretében:
  - ✚ szomszédsági főzések megvalósítása,
  - ✚ a szegregátumban élők részére családi sportnapok megvalósítása
  - ✚ nemzeti és egyházi ünnepeken a kialakítandó közösségi házban ünnepségek megszervezése, ahol nemcsak az akcióterületen élők, hanem a város véleményformálói, vezetői, civil szervezeteinek képviselői is részt vesznek;
  - ✚ rajzversenyek szervezése, melyben egy csapatot 2 fő alkot (egy roma és egy nem roma), majd az elkészült legjobb 15 – 20 művet egy óriásmolinón bemutatjuk mind a Rétközi Fesztiválon, mind a Káposztás Napokon;
  - ✚ lakókörnyezet megújítását célzó akciókat tervezünk megvalósítani, melyek keretében fásítást, kerítések megújítását, hulladékért élelmiszer programot kívánunk végrehajtani.

- **Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása:** Ezen elsősorban településtervezési eszközökkel és közlekedési fejlesztésekkel lehet javítani a balesetmentes, közlekedés, kulturált lakókörnyezet kialakításához alapvetően hozzájáruló tevékenység. Az akcióterület leromlott közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése a Kodály Zoltán út egy 400m-es szakaszának szilárd burkolattal történő ellátása által.

- **A lakhatási feltételek átfogó javítása:** az életminőséget alapvetően befolyásolja a lakóingatlanok mérete, komfortfokozata és állapota – mindezen mennyiségi és minőségi mutatók a szegregátumok esetében jellemzően kedvezőtlenek. A rossz minőségű lakásállomány felszámolása történhet részleges vagy teljes felújítással, kisméretű lakások összevonásával, esetleg bővítéssel, indokolt esetben akár szanálással is.

A lakhatási körülmények javítása érdekében 3 helyen kívánunk szociális bérlakást kialakítani Legalább ennyire fontos a lakókörnyezet esztétikai megújítása – akár új zöldfelületek kialakításával is –, amibe ideális esetben az érintett lakosság bevonható.

A lakhatás, foglalkoztatás és a családok, oktatás kérdéseinek kezelése mellett hangsúlyt kell fektetni az integrációs folyamat kevésbé kézzelfogható elemeinek erősítésére is. Az alábbi területekre szükséges koncentrálni:

A befogadás erősítése a többségi társadalomban: A sikeres integráció kulcsfeltétele, hogy a többségi társadalom is nyitott legyen a befogadásra, ne ellenségesen tekintsen a romákra. Ennek érdekében a program részeként nagyon fontos az integrációs folyamatot támogató célzott kommunikáció, a különböző célcsoportokra (lakosság egésze, iskoláskorúak, önkormányzat és intézményeinek dolgozói, munkáltatók) irányuló tudatosítási akciók megvalósítása.

A romákkal foglalkozó szakemberek felkészítése: Az összes többi elem sikere múlhat azon, hogy vannak-e olyan elkötelezett és jól felkészült szakemberek, akik képesek a folyamatot támogatni, a roma embereknek, családoknak akár egyéni támogatást, testre szabott segítséget nyújtani. Ezen szakemberek részére biztosítani kell a megfelelő felkészülést, szakmai segítséget munkájukban.

A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása: a szegregátum lakosságának folyamatos mentorálásával azonosíthatóak azok a potenciális családok, amelyek már rövidtávon alkalmasak integrált környezetbe (jellemzően a város más részén lévő [szociális] bérlakásba) való elhelyezésre – a fokozatosság elvének maximális figyelembevételével. Nagyon fontos, hogy nemcsak az elköltözőket kell megfelelően felkészíteni, hanem a befogadó közeget is.

A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal: a szegregátumokban élők integrációja csak akkor valósulhat meg maradéktalanul, ha mind a közvetlenül érintettek, mind a város teljes lakossága körében egyértelművé válnak a szegregált állapot megszüntetésének egyéni és osztálytársadalmi szintű előnyei. A társadalmi befogadás elősegítését kisebb léptékű, interperszonális jellegű szemléletformálással és közösségi rendezvényekkel lehet elérni, amelybe lehetőség szerint minden korosztályt és társadalmi csoportot bevonnak.

3.2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Az ITS keretében tervezett fejlesztések során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bármilyen beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település

stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak.

A projektfejlesztés során elemi érdekünk a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítjuk a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit. Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

A város tervezett fejlesztései nem járnak szegregációs hatással.

3.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A szegregációt okozó folyamatok háttérében különböző okok húzódnak meg, közülük a legfontosabb az alacsony iskolai végzettségből következő munkanélküliség, a kizárólagosan a legolcsóbb és egyben legrosszabb minőségű lakhatáshoz történő hozzáférés lehetősége, az eladósodás és ennek következtében a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés szűkülése.

A településen élő legszegényebb családok támogatását az önkormányzat felvállalja annak érdekében, hogy helyzetük javuljon, körük ne bővüljön.

A rossz szociális helyzetben lévő családokon leginkább az segít, ha tagjai munkához jutnak, ez az alapfeltétele a család jobb helyzetbe kerülésének.

További szegregálódási folyamatokat indíthat el, ha egy városrész leromlása elindul, az önkormányzat felelőssége, hogy ezt észlelje és gyorsan reagáljon. Demecser város önkormányzata mindent el fog követni, hogy a leromló területek további pusztulását megállítsa. Ennek egyik eszköze lehet a hiányzó közszolgáltatások elérhetővé tétele.

Spontán folyamat eredményeként megjelenhetnek szolgáltatáshiányos városrészek. Ha ennek fennáll az veszélye, akkor az önkormányzatnak át kell gondolnia, hogy mely helyben elérhető közszolgáltatásokra van igény a lakosság körében, illetve hogy esetlegesen milyen támogatásokkal tudja helyben tartani a vállalkozásokat.

A városrészek közötti migráció zömmel természetes, piac vezérelte folyamat. Az önkormányzat azonban részben közvetett beavatkozásokkal csökkentheti a negatív térbeli folyamatokat – pl. a szegregált állapotot mérséklő intézkedések prioritást élvezzenek.

Sok esetben tapasztalható forráshiány azon ágazatok esetében (pl. szociális és egészségügyi ellátás), amelyek elősegíthetnék a szegregáció mérséklését. Amennyiben van lehetőség, az önkormányzatnak célszerű a jelenlegiek mellett további külső szolgáltatókat,

egyházakat és civil szervezeteket bevonnia bizonyos feladatok ellátására, illetve kiegészítő finanszírozási lehetőségeket feltárni (pl. releváns pályázati források).

A fentebb jelzett problémák és lehetséges megoldások érdekében az önkormányzat törekedni fog arra, hogy megtalálja azokat a külső, leginkább pályázati forrásokat, amelyek segítségével a település alacsony státuszú lakosait támogatni tudja - oktatási felzárkózás, munkahelyteremtés, közutak fejlesztése, közmű ellátásának fejlesztése.

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. Külső összefüggések

Illeszkedés nemzetközi szintű stratégiákhoz

A nemzetközi szintű stratégiákkal kapcsolatos relevancia tekintetében az alábbiakban kerül bemutatásra az illeszkedés az EU2020 (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) 11 tematikus célkitűzéséhez, valamint az EU7 Környezetvédelmi Cselekvési program célkitűzéseire.

Stratégia megnevezése	Tematikus célkitűzések	Kapcsolódó tematikus célok az ITS-ben
EU 2020 Stratégia	a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása	T4 Helyi gazdaság erősítése T3 Mikro-térsgéi központi szerepkör erősítése
	a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése	T4 Helyi gazdaság erősítése
	az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

	az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem	T2 Humán erőforrás fejlesztése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése
EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program	Az uniós természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes uniós gazdaság kialakítása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Környezeti terhelés csökkentése, egészség és jólétet fenyegető kockázat csökkentése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

	A környezetpolitika tudományos eredményekkel való szilárdabb alátámasztása	-
	Az uniós városok fenntarthatóságának növelése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

Illeszkedés nemzetközi szintű stratégiákhoz

Nemzeti szintű illeszkedések szempontjából a 2014. szeptember 11-én Magyarország és az Európai Bizottság által aláírt Partnerségi Megállapodással, a 2014 januárjában elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióval, valamint a Nemzeti Vidékstratégiához való kapcsolatát vizsgáltuk az ITS-nek. A fenti dokumentumokhoz a következő módon illeszkedik az ITS célrendszere.

Stratégia megnevezése	Tematikus célkitűzések	Kapcsolódó tematikus célok az ITS-ben
Partnerségi Megállapodás	A gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre)	T4 Helyi gazdaság erősítése T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése
	Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	A társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezelése	T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése
OFTK	Versenyképes, innovatív gazdaság	T4 Helyi gazdaság erősítése

Szakpolitikai célok	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-társégi központi szerepkör erősítése
	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom	T2 Humán erőforrás fejlesztése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Jó állam, szolgáltató állam és biztonság	T3 Mikro-társégi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T3 Mikro-társégi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
OFTK Területi célok	Az ország makroregionális szerepének erősítése	T3 Mikro-társégi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése
	többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	T3 Mikro-társégi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése
	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
Nemzeti Vidékstratégia	Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
	Sokszínű és életképes agrártermelés	T4 Helyi gazdaság erősítése
	A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
	A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása	T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

Illeszkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Kon koncepcióhoz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója három átfogó és 4 tematikus, illetve 3 területi stratégiai célt jelölt ki. Az operatív program keretében ezekhez 10 prioritást rendeltek. A prioritások és az ITS tematikus céljai között az illeszkedés biztosított.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye OP prioritásai	Kapcsolódó tematikus célok az ITS-ben
A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása	T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése
A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	-

A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése	-
A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése
Élhető vidéki térségek megteremtése	T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
A külső perifériák felzárkóztatása	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése

Illeszkedés a Demecser Város Önkormányzatának 2014-2019 év polgármesteri programjához

Demecser Város Önkormányzatának 2014-2019 év polgármesteri programjának prioritásai	Kapcsolódó tematikus célok az ITS-ben
munkahelyteremtés	T2 Humán erőforrás fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése
városfejlesztés, városrendezés	T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése T4 Helyi gazdaság erősítése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
Szociális, jóléti, oktatásai célok és a lakosság közérzetének javítása	T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése
Kapcsolattartás a lakossággal, a civil szervezetekkel	T2 Humán erőforrás fejlesztése T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése
Önkormányzat működése, gazdálkodása és nyilvánosság biztosítása	T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése

4.2. Belső összefüggések

A következő táblázat az ITS tematikus céljainak és városrészi szintű céljainak kapcsolatát mutatja be a település jelenlegi beazonosított problémáival és adottságaival

ITS célok	beazonosított problémák	adottságok
T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése	Több belterületi út egyáltalán nem rendelkezik egy oldali járdával sem kevés a jó minőségű zöldfelület a településen közvilágítás kiépítettsége hiányos A település kerékpáros úthálózata hiányos Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya viszonylag magas Alulhasznosított területek találhatóak a városban A településkép nem teljesen egységes	A legtöbb szolgáltatás esetében a szükséges infrastruktúra megfelelő A közműellátottság aránya a víz, a szennyvíz, a villany és a gáz tekintetében elégséges közösségi közlekedés megoldott mind a helyközi autóbusz közlekedés, mind pedig a vasúti közlekedés szempontjából
T2 Humán erőforrás fejlesztése	öregedő társadalom alacsony státuszú lakosság magas aránya csökkenő lakosság	Középiskolai oktatás (gimnázium és szakképzés) Megyeszékhely elérhetősége kiváló

T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése	Egyes közintézmények infrastrukturális állapota nem megfelelő Hiányos és/vagy hiányzó funkciók A rendezvényterek infrastrukturális ellátottsága hiányos	Magas a szolgáltatási szektorban működő vállalkozások száma közigazgatási funkciók megléte hagyományosan megrendezett kulturális programok (pl. Demecseri Káposztás Napok, Rétköz Feszt)
T4 Helyi gazdaság erősítése	Elaprózott vállalkezési szerkezet, mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző Viszonylag alacsony a potenciálisan fejleszthető vállalkozássűrűség – a működő vállalkozások stagnáló száma mellett A régi gyárterület kihasználatlan Kifejezetten K+F tevékenységet végző szervezet nincs a városban A pénzügyi-gazdasági válság hatásai a mai napig nem múltak el	szociális földprogram megvalósításából nyert tapasztalatok potenciálisan fejleszthető barmamezős területek
T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése	Viszonylag nagy kiterjedésű szegregált, ill. szegregációval veszélyeztetett lakókörnyezet közvilágítás kiépítettsége nem megfelelő	regisztrált bűncselekmények száma 2012 óta dinamikus csökken
V1 Kisvárosi funkciók fejlesztése	A településkép nem teljesen egységes Egyes közintézmények infrastrukturális állapota nem megfelelő Hiányos és/vagy hiányzó funkciók A rendezvényterek infrastrukturális ellátottsága hiányos	Magas a szolgáltatási szektorban működő vállalkozások száma közigazgatási funkciók megléte hagyományosan megrendezett kulturális programok (pl. Demecseri Káposztás Napok, Rétköz Feszt) A megyeszékhely gazdasági elszívó hatása tompa Járási Hivatal kirendeltsége a településen
V2 Élhető lakókörnyezet megteremtése	Viszonylag nagy kiterjedésű szegregált, ill. szegregációval veszélyeztetett lakókörnyezet közvilágítás kiépítettsége nem megfelelő öregedő társadalom	regisztrált bűncselekmények száma 2012 óta dinamikus csökken

V3 Gazdasági területek fejlesztése, közművesítések	A régi gyárterület kihasználatlan Kifejezetten K+F tevékenységet végző szervezet nincs a városban A pénzügyi-gazdasági válság hatásai a mai napig nem múltak el	potenciálisan fejleszthető barnamezős területek

A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek:

ITS tematikus célok	tervezett fejlesztések
T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése	A Kodály Zoltán út burkolatának részbeni felújítása Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - I. ütem - Borzsova-Demecser kerékpárút kialakítása Fenntartható közlekedésfejlesztés Demecserben - II. ütem - Demecser Nyugat-Keleti - Kékkel összekötő kerékpárút létesítése Fenntartható közlekedés fejlesztés Kéken - Kék-Demecser kerékpárút kialakítása Árpád u., Szent L. u., Krúdy Gy. u., Vörösmarty u., Kodály Z. utak aszfaltozása belterületi csapadékvíz-hálózat felújítása, víztározó építése, mellette szabadidő, sport, pihenőpark kialakítása külterületi belvízelvezető rendszer helyreállítása Demecser-kék mezőgazdasági összekötő út felújítása vasútállomás, autóbusz pályaudvar kialakítás
T2 Humán erőforrás fejlesztése	Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben (Demecser, Berkesz, Gégény, Levelek, Tiszatelek és a Megyei Önkormányzat) Infrastrukturális elemeket kiegészítő soft tevékenységek a szoc. akcióterületen (Társadalmi együttműködést szolgáló komplex programok megvalósítása Demecserben c. projekt)
T3 Mikro-térségi központi szerepkör erősítése	Kézilabda munkacsarnok

	Tűzoltó- és mentőállomás építése Szabolcs vezér u. 55.
	Idősek otthona kialakítása a Boldogasszony tér 16. sz. alatt
	rendezvényhelyszín kialakítása Demecser-Borzsova között
	Borzsován szabadidőpark kialakítása
	A településen található két kúria felújítása, rendezvényterem kialakítása
	városközpont kialakítása, új városháza Szabolcs vezér u. 9. sz. alatt, szabadtéri színpad, közösségi terek, parkolók kialakítása
	Kávézó építése – melegítőkonyhával
	A Kétezeresgy tér funkcióbővítő megújítása (igazgatási-szolgáltató tömb kialakítása)
T4 Helyi gazdaság erősítése	piaccsarnok vasútállomással szembe
	motocross és egyéb motorsport pálya építése, hozzá kapcsolódó kiszolgáló helyek, szálláshelyek kialakítása
	régi ipari területen ipari park kialakítása, közműhálózat helyreállítás, épületek felújítása
	1340 hrsz. alatti ingatlanon, termelő üzemi kialakítása.
T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése	Szabadidőpark/közösségi tér kialakítása; gördeszkapálya telepítése
	Szociális bérlakások kialakítása
	Közösségi ház kialakítása
	Térfigyelő kamera rendszer kialakítása
	Tündérkert Óvoda fejlesztése
	Óvoda, bölcsőde építése Kinizsi P. u. 1.

A tematikus és a területi célok koherens rendszerben, egymást kiegészítve segítik elő a stratégiai célok elérését és a jövőkép megvalósulását.

A helyi infrastruktúra fejlesztése (T1.) hatása – különböző módon és eltérő mértékben – a város teljes területére kiterjed: jelenthet komplex város-rehabilitációs beavatkozásokat, vagy csak pontszerű/vonalas fejlesztéseket is.

A humán erőforrás fejlesztése (T2) a település egésze, valamennyi itt élő lakos szempontjából fontos, mert gazdasági fejlődést elérni, élhető lakókörnyezetet, lakossági szolgáltatásokat, térségi szereppel bíró modern kisvárost kialakítani csak megfelelően képzett szakemberekkel lehetséges.

A mikro-térségi központi szerepkör erősítése (T3) elsősorban a belvárosban lévő intézmények (V1.) szolgáltatási színvonalának javítását és funkciójuk bővítését, valamint a kulturális és szabadidős programok helyszíneinek infrastruktúra-fejlesztését jelenti

A helyi gazdaság erősítése (T4) célkitűzéshez kapcsolódó beavatkozásokat fizikailag elsősorban az ipari-gazdasági funkciójú területeken kell megvalósítani (V3 és kis mértékben V2), ami egyfelől hozzájárulhat újabb vállalkozások betelepüléséhez – javítva a település egészének munkaerő-piaci mutatóit, másfelől jelentős belső mobilitást, járulékosan pedig környezetszennyezést generál a fogalmasabb utak mentén más városrészekben is. A gazdasági területek fejlesztések esetében figyelmet kell fordítani arra, hogy minimalizálni lehessen más funkciókat

Az élhető lakókörnyezet megteremtése (T5) elsősorban a település lakóövezeti részére (V2) koncentrál, de az egyik legfontosabb tényező a negatív migrációs folyamatok, valamint a lakosság elöregedésének megfékezésére. A lakó funkciót erősítő fejlesztések – a közmű- és közszolgáltatási beavatkozások kivételével – többnyire természetes ingatlanpiaci folyamatok eredményeként fognak végbemenni

Mivel a fejlesztések hosszú távon a város teljes területét érintik, ezért a célok teljesülése nem idézi elő sem hátrányos helyzetű lakosságot tömörítő szegregátumok kialakulását, sem zárványok közbeékelődését.

4.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, vagy jelentős befolyása van rá, míg számos tényező az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen feltétellel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, amelyeket részletesen a 5. „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” fejezet mutat be. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők az alábbiak:

Partnerségi viszonyok: a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig a járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentráló, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljesebbé válik. A partnerség részleteit a 6.3 fejezet fejti ki.

Felelős vezetés: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, valamint jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések időben és az elvárt tartalommal megszülessenek, majd a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen a 6.2 fejezet tárgyalja.

Nyomon követés, rugalmas tervezés: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő rugalmas alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi a stratégia megvalósításának folyamatos nyomon követését, illetve felülvizsgálatát. A monitoring és kontrolling rendszer működtetése lehetővé teszi a végrehajtás ellenőrzését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a 6.4 fejezet tartalmazza.

Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a korlátozott belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 2.3 fejezet tartalmazza.

A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Az ITS-ben azonosított beavatkozások köre úgy lett meghatározva, hogy azok minél nagyobb mértékben és integrált módon reagáljanak a jelen fejezet elején beazonosított problémákra, hiányosságokra

✚ egyértelműen hozzájáruljanak a települési szintű és a magasabb rangú (megyei, országos, EU-s) célkitűzések eléréséhez (4.1 fejezet),

✚ kölcsönhatása pozitív eredményt mutasson – ezek kerülnek bemutatásra az alábbiakban.

Az Ipari területeken végrehajtott gazdasági célú infrastrukturális fejlesztések lehetőséget teremtenek a munkahelyteremtésre és a munkahelyek jobb elérhetőségére. Ezek kedvező foglalkoztatási hatását egyértelműen felerősítik a közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó gazdasági projektek (pl. foglalkoztatást segítő kiegészítő programok, kkv-k támogatása, városmarketing). A foglalkoztathatóságot nagymértékben javítják a 0-3 éves korú gyermekek nappali elhelyezését biztosító intézmények tervezett létrehozása. Amennyiben a város dinamikus gazdasági fejlődésnek indul, az a hátrányos helyzetű lakosság nagyobb mértékű foglalkoztatását is előidézheti – így indirekt kapcsolat mutatható ki a szociális városrehabilitáció felzárkóztatásra irányuló tevékenységeivel is.

A kulturális rendezvények infrastruktúra fejlesztései a térségi rendezvényturizmus kínálatának erősítése mellett a helyi lakosság számára is elérhetőek, ami közvetetten hozzájárul a helyi identitástudat erősödéséhez is.

A tervezett közlekedési fejlesztések a legtöbb projekt esetében hozzájárulnak a hatásosság növeléséhez – például:

- a belvárost érintő közlekedésfejlesztések révén javul a város élhetősége, csökkenek a közlekedésbiztonsági kockázatok és az épített környezet minőségi változásához is hozzájárul;
- a közösségi közlekedés és az intermodalitás fejlesztésével egyrészt a város által nyújtott szolgáltatások – köztük a létrehozni vagy megújítani kívánt funkciók – elérhetősége javul, másrészt a közösségi közlekedés nagyobb arányú igénybevételével csökken a közúthálózat forgalomterhelése, ami élhetőbbé teszi a várost és azon belül a városközpontot.
- a kerékpárút fejlesztések hozzájárulnak a lakosság életminőségének javításához, emellett a település kerékpárral történő megközelíthetősége is nagymértékben javul

A helyi identitás erősítésére irányuló beavatkozások közvetett módon szinte az összes többi projektre hatással vannak, hiszen a népességmegtartó erő

növelésével egyaránt biztosítható a város által nyújtott szolgáltatások iránti kereslet és a gazdasági szereplők számára rendelkezésre álló munkaerő-kínálat, de ugyanígy kedvező tendenciák indulhatnak el a társadalmi kohézió szempontjából is, ami a szociális város-rehabilitáció esetében is fontos célkitűzés.

A fentiek értelmében **a tervezett beavatkozások közötti szinergikus hatásmechanizmus egyértelműen igazolható**, negatív hatások vagy gátló kapcsolatok nem prognosztizálhatók

5. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az ITS megvalósítása és megvalósíthatósága szempontjából fontos, hogy azonosítsa azokat a kockázatokat, amelyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyezteti. Az egyes konkrét beavatkozások, projektek megvalósítását veszélyeztető kockázatokat az adott fejlesztések kapcsán kell meghatározni és kezelni.

Jelen fejezet a stratégiai szintű kockázatok bemutatása mellett megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint meghatározza a kockázatkezelési intézkedéseket is.

A kockázatok több szempont alapján csoportosíthatók:

- ✚ attól függően, hogy az adott kockázat bekövetkezése, illetve megelőzése önkormányzati hatáskörbe tartozik-e, elkülöníthetők belső és külső kockázatok;
- ✚ a stratégiaalkotás és - megvalósítás fázisait tekintve három típusú kockázat különböztethető meg:
  - **tervezéshez kapcsolódó kockázatok:** a legfontosabb kockázatot a stratégiaalkotás szempontjából a tervezési környezet folyamatos változása jelenti; a kockázat kiküszöbölése érdekében folyamatos egyeztetések, szakértői konzultációk valósultak meg, a városi projektportfólió a helyi igények és szükségletek, valamint az EU-célkitűzések és a hazai operatív programok által kijelölt lehetőségek figyelembevételével került kialakításra;
  - **megvalósításhoz kapcsolódó kockázatok:** a legfőbb nehézséget a tervezett projektek végrehajtásával kapcsolatos műszaki és pénzügyi problémák okozhatják, amelyek megfelelő előkészítési tevékenységgel jelentősen csökkenthetők;

- **fenntartáshoz kapcsolódó kockázatok:** a tervezés és megvalósítás mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az elért eredmények fenntartásának módjára és szervezeti hátterére;
- a kockázatok különböző területeken jelentkezhetnek – felmerülhetnek pénzügyi, gazdasági, jogi, intézményi, műszaki vagy társadalmi nehézségek, amelyek akadályozhatják a stratégia céljainak elérését.

A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
Kedvezőtlen gazdasági környezet	közepes	jelentős	Alternatív megoldások és eszközök alkalmazása a város fejlődése érdekében Intenzív befektetés-ösztönzés
A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányú változása	magas	jelentős	A jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
Közbeszerzési eljárások elhúzódása, sikertelensége	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása Közbeszerzési szakértő alkalmazása
Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
Saját forrás előteremtésének nehézségei	közepes	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása

Hazai és európai uniós fejlesztési források elmaradása	alacsony / közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés Folyamatos egyeztetés a forrást biztosító szervezetekkel
A fejlesztések megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	Megfelelő szakmai háttér biztosítása
Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés
Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére
Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
Kivitelezés csúszása	közepes	közepes	Reális ütemterv összeállítása Kötbér alkalmazása
Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	közepes	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán
Társadalmi szempontok kockázatai: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	közepes	közepes	Magas szintű partnerség biztosítása a tervezés, a megvalósítás és a fenntartás során egyaránt Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése
Az érintett létesítmények fenntartási költségei emelkedése	közepes	közepes	Korszerű, hatékony technológiák alkalmazása Költség-haszon elemzés előzetes elvégzése

A megújított vagy új zöldfelületek gyors degradációja	alacsony	alacsony	A városi klímát jól tűrő, honos növényfajok megfelelő időben történő betelepítése Fenntartási költségek biztosítása

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI, ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A fejezet azon önkormányzat által végzett nem beruházási jellegű tevékenységeket foglalja össze, amelyek támogatják, segítik a fejlesztési és rehabilitációs célok elérését.

Egy adott földrajzi terület fejlődését alapvetően meghatározzák a közgazdasági vagy társadalomtudományi értelemben vett intézményi tényezők megléte, illetve ezek minőségi paraméterei. Ilyen tényezők többek között a helyi szabályozás, az adórendszer és finanszírozási környezet, a gazdaságfejlesztést érintő szervezetek és eljárások, de szélesebb értelemben ide tartozik a bizalom, az együttműködési készség, a gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos attitűdök, az adott térség társadalmi-közösségi jellemzői, kulturális lehetőségei. Ezek a tényezők határozzák meg – teszik lehetővé vagy korlátozzák – a fejlődés, fejlesztés lehetőségeit.

A stratégia a nem beruházási jellegű fejlesztéseket és a célok elérését szolgáló tevékenységeket a többi projekttel egyenrangúan, egyenszilárdságúan kezeli.

Az ITS végrehajtásánál legcélszerűbb minden egyes beavatkozást megelőzően megvizsgálni, hogy az egyedi szituációban, mely módszer alkalmazása a legoptimálisabb. Kiemelten fontos, hogy az Önkormányzat a civilekkel és a magánbefektetőkkel szervezett és strukturált együttműködést alakítson ki és működtessen.

✓ **Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet**

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorosán felülmúlhatja az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket. Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár jelentős tőkebefektetésekről, akár a szociális segélyek igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan végre is kell hajtani azokat. Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát. Kiemelten fontos az építési szabályok meghatározása és a területhasználat korlátainak felállítása úgy, hogy az módosítható lehessen, amennyiben befektetői igény jelentkezik, és amennyiben az a helyi lakosok érdekeivel összeegyeztethető. A befektetői folyamatokat szükség esetén adó- és illetékkedvezményekkel is ösztönözni, gyorsítani lehet.

✓ **Tervalku**

Az ITS és a településrendezési terv harmonizációjáról a szükséges módosításokról a város Önkormányzata saját hatáskörben dönt.

Beruházói indíttatású, településrendezési eszközök módosítását szükségessé tevő további igény illetve szándék nem ismert.

Amennyiben ilyen jelentkezik, és az ITS keretébe illeszkedik, úgy a településrendezési eszközök szükségessé váló módosítása során a város önkormányzata élni kíván a tervalku lehetőségével és az elvégzendő feladatok finanszírozásához ez úton megszerezhető források bevonásával.

✓ **Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás**

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából **funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása**. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhető mások számára érték, hogy az önkormányzat számára nem jelentkezik közvetlen költség. Ezzel a jólét pusztá javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális vagy közösségi értékek létrejötte.

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – **bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják** (pl. játszótér építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen). Kölcsönös előnyök esetén lehetséges átgondolt PPP konstrukciók alkalmazása, ami biztosítja a magánbefektetések hatékonyságát, az önkormányzati likviditás megőrzését és az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználhatóságát.

✓ **Foglalkoztatáspolitikai eszközök**

Az önkormányzat megvalósított olyan projektet és a jövőben is tervezi, amelyek átfogó célja a helyi munkaerő-piaci stabilitás biztosítása. Ilyenek például a szegregátumokban élők munkaerő piaci felzárkóztatása vagy a foglalkoztatást segítő kiegészítő programok, amelyek alapvetően nem tekinthetők beruházási jellegű tevékenységeknek, így szerepeltetésük itt is indokolt.

✓ **Turisztikai együttműködés a térség többi településével**

A turizmus fejlesztése a legtöbb magyarországi település esetében a gazdaság élénkítésének egyik fontos alappillére. Demecser ugyan nem bővelkedik idegenforgalmi látnivalókban, történeti emlékekben, de meglévő és potenciális értékei a jelenlegi igencsak

nyomott szintnél magasabb turisztikai forgalmat is generálhatnának. A város turisztikai kínálatának sikere akkor biztosítható elsősorban, ha csatlakozik a térség turisztikai kínálatához, és együttműködik a térségi idegenforgalmi szereplőkkel. Ehhez átfogó és összehangolt együttgondolkodásra, cselekvésre van szükség az önkormányzat, a társönkormányzatok és a magánszektor érintett szereplői között. Ezt a közös munkát segítheti egy turisztikai klaszter és turisztikai desztináció-menedzsment létrehozása, ahol szabályozott keretek között, széleskörű partnerségben, több területen folyhatna a helyi, térségi turizmus fejlesztése.

✓ **Aktív városmarketing tevékenység**

A települést nem csupán a helyi lakosság illetve az oda látogató turisták számára kell vonzóvá tenni, hanem a város pozitív értékeit a potenciális befektetők felé is nyomatékosan kommunikálni szükséges. E tekintetben fontos, hogy a lehetséges, illetve a már meglevő befektetőkben is tudatosításra kerüljön az önkormányzat valamint a lakosság befektetőkkel történő együttműködési készsége, a kölcsönös támogatás lehetősége, tekintve, hogy a sikeres beruházáshoz a befektető szándéknak és a helyi lakosság akaratának találkoznia kell. A város tervezett fejlesztésének megvalósulásához nélkülözhetetlen a marketing és kommunikációs tevékenység hatékony működése. A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja Demecser (el)ismertségét, vagyis ezen információkat minél szélesebb társadalmi és szakmai kör számára kommunikálni kell. Ehhez mindenképpen be kell vonni a médiát (televízió, Demecser honlapja, írott sajtó). A városban működő gazdasági egységek rendelkeznek honlappal, a gazdaságfejlesztési célok elérése érdekében fontos, hogy folyamatosan frissített tartalommal töltsék fel honlapjukat a vállalkozások.

A sikeres marketingtevékenység következménye nem csak az, hogy egyes befektetések megvalósítását és ismertségét segíti elő, hanem közvetett módon az esetleges befektető partnerek bizalmát is erősíti az adott vállalkozás felé. Ezáltal pozitív következményként a gazdaság élénkítését is maga után vonja. A marketing tevékenység a turizmus fellendítésének is egyik alapkőve, azáltal, hogy hozzájárul az egyes attrakciók, rendezvények ismertségéhez, több látogatót vonz. A rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet az arculat további fejlesztésének és kommunikálásának – e rendezvényeket tudatosan használni is kell a városmarketing céljaihoz. melynek köszönhetően tovább növelhető a marketing tevékenység mértéke. A település lakosságának identitás erősítésében is elengedhetetlen a rendszeres és célzott kommunikáció.

✓ **Gazdaságfejlesztés a helyi vállalkozói szféra bevonásával és erősítésével**

Az önkormányzat törekedni fog a magán befektetőkkel és helyi piaci szereplőkkel való szervezett és strukturált együttműködésre. Képviselőiket bevonja a településfejlesztési stratégia továbbfejlesztésének és megvalósításának folyamatába, annak érdekében, hogy szükségleteik és lehetséges fejlesztési elképzeléseik felszínre kerülhessenek.

6.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

Demecser Város Önkormányzata 16/2017 (VI.22.) Önkormányzati Rendeletével a fejlesztési programok hatékony megvalósítása érdekében a Városfejlesztési Kézikönyv és a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet iránymutatásai alapján a településfejlesztéssel kapcsolatos előkészítési és stratégiai ügyviteli feladatok operatív végrehajtására a Demecseri Városgazda Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (továbbiakban Városfejlesztési Társaság - VT) jelölte ki. Ezáltal a városfejlesztés szervezeti struktúrája 3 részre tagolódott:

- ✚ A **stratégiai menedzsmentet** a város képviselőtestülete, bizottságai, jegyzője és polgármestere alkotják. Ők felelősek a döntéshozatal során a városfejlesztési célok elérése érdekében érdemi előrelépéseket tenni, valamint a stratégia megvalósulását, illetve ennek társadalmi-gazdasági hatásait nyomon követni, értékelni. A stratégiai menedzsment feladata az ITS rendszeres vagy indokolt esetben történő aktualizálásának biztosítása is.
- ✚ Az **operatív menedzsmentet** elsősorban a Városfejlesztési Társaság, a polgármesteri hivatal fejlesztések megvalósításában közreműködő szervezeti egységei (gazdasági iroda, műszaki iroda, pályázati csoport), valamint az adott fejlesztésekben érintett intézmények vezetői alkotják. Ezek a szakemberek saját területükön végzik a stratégiai célok végrehajtásával kapcsolatos operatív feladatokat.

✚ A **fenntartásban közreműködő** személyek a település, az önkormányzati intézmények és önkormányzati tulajdonú társaságok vezetői, munkavállalói, illetve mindazon személyek és szervezetek, akik valamilyen módon kapcsolódnak a városfejlesztés eredményeként létrehozott, megújított létesítményekhez.

Demecser Város Önkormányzata szervezeti hierarchiájában a városfejlesztés általános irányvonalainak meghatározása a **képviselőtestület** feladata. A bizottságokat **véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködő és döntési jogosítványokkal** ruházták fel, amelyek révén

- saját szakterületükön közreműködnek a városfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében,
- figyelemmel kísérik a fejlesztések megvalósítását,
- felügyelik a feladatkörükhöz kapcsolódó önkormányzati intézmények működését,
- valamint ezen általános hatáskörök mellett speciális feladatokat is ellátnak a városfejlesztéshez kapcsolódóan, amelyek jelentősége az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása és megvalósítása szempontjából is kiemelkedő (pl. önkormányzati intézmények felújításának menetrendje, ingatlanhasznosítás, vállalkozási feltételek stb.).

A városfejlesztési tevékenységekben a jegyző is fontos szerepet játszik, hiszen jogszabályi felhatalmazás alapján koordinálja az önkormányzati rendeletek és koncepciók előkészítését

A városfejlesztési programok **operatív megvalósítása** a Demecseri Városgazda Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság feladata. A Kft. hatáskörébe számos olyan feladat tartozik, amelyek közvetett vagy közvetlen módon kapcsolódnak az ITS-hez, ezek közül csak azokat emeljük ki, amelyek egyértelműen és szorosan hozzájárulnak a fejlesztések megvalósításához:

- a pályázati lehetőségek felkutatásának, a pályázatok előkészítésének, benyújtásának, nyilvántartásának, megvalósításának és elszámolásának szervezése, koordinálása,
- részvétel a közbeszerzési eljárások kiírásában és lebonyolításában,

- önkormányzati közreműködéssel és forrás felhasználásával megvalósuló beruházások kooperációján a megrendelő képviselője, a műszaki ellenőrről a kapcsolat tartása, részvétel a beruházások lebonyolítási feladatainak ellátásában,
- kapcsolattartás a térségi, megyei, regionális szervekkel a pályázatok és fejlesztési feladatok szervezése, lebonyolítása érdekében
- önkormányzati vagyon- és lakásgazdálkodási feladatok,
- a magánbefektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködési lehetőségek feltárása.

A Városfejlesztési Társaság mellett az önkormányzati legtöbb szervezeti egysége is közreműködik valamilyen formában a városfejlesztési tevékenységek megalapozásában vagy végrehajtásában, azaz közvetett vagy közvetlen módon kapcsolódnak az ITS-ben foglaltak megvalósításához:

- a **Város- és intézményüzemeltetési Csoport** többek között közreműködik a településfejlesztési és településrendezési feladatokkal kapcsolatos döntés-előkészítő és végrehajtó munkában
- az **I. fokú Építésügyi Hatóság** többek között közreműködik a rendezési tervek készítésében, felülvizsgálatában és módosításában,
- a **Költségvetési és Számviteli Csoport** az önkormányzati gazdálkodás meghatározó erejeként ellátja az önkormányzati költségvetéssel kapcsolatos valamennyi feladatot, elkészíti a város költségvetésének, költségvetési koncepciójának tervezetét figyelemmel a képviselő-testület fejlesztési elképzeléseire,
- a **Vezetői Kabinet** számos feladata mellett nagymértékben hozzájárul az integrált településfejlesztésben kiemelt szerepet játszó partnerség megszervezéséhez.

Demecser Város Önkormányzata tulajdonában **több** olyan **gazdasági társaság** és egyéb szervezet van, amelyek tevékenysége valamilyen módon **kapcsolódik a városfejlesztéshez:**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A városfejlesztés menedzsment struktúráját az alábbi táblázat szemlélteti:

Menedzsment feladat	Érintett szervezetek	Feladatok, kompetenciák
Stratégiai feladatok	képviselő testület	a stratégiai fejlesztési irányok meghatározása, befektetés-ösztönzés, együttműködés a magán befektetőkkel és az állami intézményekkel
	Bizottságok	véleményezési, kezdeményezési, javaslattevési, közreműködési és/vagy felügyeleti jogkör saját szakterületükön
operatív feladatok	Demecseri Városgazda Szolgáltató Közhasznú Nonprofit KFT. Polgármesteri Hivatal Város- és intézményüzemeltetési Csoport	döntés-előkészítés, városfejlesztési programok operatív megvalósítása: pályázati és befektetői források feltárása projekt-generálás projektmenedzsment a fejlesztések pénzügyi egyensúlyának biztosítása (akcióterületi ingatlangazdálkodással)
jogszabályi megfelelés	jegyző	jogszabályi felhatalmazás alapján az önkormányzati rendeletek és koncepciók előkészítésének koordinációja

A szükséges **humán erőforrás** tekintetében elsődleges szempont, hogy a városfejlesztés projektmenedzsment-szervezetét olyan tapasztalt szakemberek alkossák, akik széleskörű projektmenedzsment ismerettel és gyakorlattal rendelkeznek. A projektek megvalósításához legalább 1-1 fő pénzügyi, műszaki, településfejlesztési szakemberre van szükség, akik esetében a megfelelő végzettség mellett a releváns szakmai tapasztalat is alapvető elvárás. E kritériumoknak megfelelő szakemberek jelenleg is az önkormányzat vagy az önkormányzat tulajdonában álló társaság alkalmazásában állnak, illetve adott esetben a szükséges szaktudással rendelkező munkavállalókkal kiegészíthető a projektmenedzsment csapat. Az alkalomszerűen szükséges szaktudást megbízási szerződések keretében lehet becsatornázni a városfejlesztési tevékenységek megvalósításába. A pontos szakmai elvárások, kompetenciák és az ahhoz kapcsolható személyek meghatározására a részletes projektfejlesztések szakaszában kerül sor.

A településfejlesztési beavatkozások megvalósítása során a projektmenedzsment-szervezet az önkormányzat bizottságaival és a képviselőtestülettel, a Polgármesteri Hivatal minden érintett irodájával, a projektpartnerekkel, valamint a fenntartásban érdekelt szervezetekkel együtt részletesen meghatározza azokat a garanciális elemeket és szerződéses feltételeket, amelyek lehetővé teszik a városfejlesztési akciók pénzügyi egyensúlyának, megvalósíthatóságának és fenntarthatóságának folyamatos ellenőrzését.

6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Megyei Szintű együttműködések

Megyei szinten a településközi koordinációban Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzata játszik kiemelkedő szerepet, mivel a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezése és részben a megvalósítása is e szervezet hatáskörébe tartozik. Ahhoz, hogy a megye számára rendelkezésre álló forráskeretet hatékonyan, ésszerűen és maradéktalanul fel lehessen használni, elengedhetetlen a partnerség a megyei önkormányzat és a települések között.

Kistérségi-, járási-, mikro-térségi szintű együttműködések

A településközi koordináció elsődleges terepe a járási-kistérségi szint, intézményi keretét jelenleg a **Rétközi Kistérségi Területfejlesztési Társulás** (Berkesz, Beszterec, Demecser, Dombrád, Gégény, Kék, Nagyhalász, Nyírtass, Pátroha, Rétközberencs, Székely, Tiszakanyár, Tiszarád, Tiszatelek, Újdombrád), illetve a Kemecei Járás (Kemece, Demecser, Berkesz, Beszterec, Gégény, Kék, Nyírbogdány, Nyírtét, Székely, Tiszarád, Vasmegyer) biztosítja. A Társulásnál szorosabb kapcsolatot ápol Demecser a mikro-térségébe tartozó településekkel, úgymint ..... A mikro-térségi központ funkcióból adódó feladatokat Demecser képes magas színvonalon ellátni, kérdéses azonban, hogy milyen mértékben képes gazdasági-társadalmi fejlődést generálni a környező településeken. Egyértelműen leszögezhető, hogy a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés, hiszen ha nagy a fejlettségbeli kontraszt a központ és környéke között, az negatívan befolyásolhatja a város egészének gazdasági-társadalmi fejlődését.

Rétközi Kistérségi Területfejlesztési Társulás

Társuláshoz tartozó települések:

Berkesz

Beszterec

Demecser

Dombrád

Gégény

Kék

Nagyhalász

Nyírtass

Pátroha

Rétközberencs

Székely

Tiszakanyár

Tiszarád

Tiszatelek

Újdombrád

A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

A partnerség megvalósításának **fontos szerepe van** a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az ITS társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Az ITS partnerségi egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

✚ a 314/2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör

- államigazgatási szervek,
- önkormányzatok

✚ szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek, melyek elsősorban a város közigazgatási szerveit, hatósági szerveit és a legjelentősebb közösségi szerveződéseket foglalja magában

✚ legjelentősebb gazdasági szereplők

✚ helyi lakosság

Megvalósult egyeztetések:

az ITS tervezete **2017. július ....-án** került kiküldésre a véleményezéssel érintett szervezetek számára.

A kiküldést követően előre meghirdetett konzultációs időpontokban lehetett az érintett szereplőknek véleményüket tolmácsolni az ITS tervezői felé

Konzultációkra az alábbi időpontokban került sor:

Helyi civil szervezetek és gazdasági szereplők: 2017.....

Lakossági konzultáció: 2017.....

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

A partnerség a megvalósítás során

A településfejlesztési stratégia megvalósítása során is törekedni kell a partnerség szempontjainak fenntartására, amely a tervezési folyamatot is jellemezte, és amely az ITS elfogadottságának, a magántőke részvételének és a civil szféra érdekeinek képviselete szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik. Ennek alapján a legfontosabb partnerségi csoportok a következők:

- ✚ Szakmai felügyelet gyakorlója
- ✚ Működtető, megvalósítók
- ✚ Partnerek a működtetésben
- ✚ Felhasználók
- ✚ Önkormányzat érintett szervezeti egységei
- ✚ Érdekképviseleti szervek
- ✚ A várostárság érintett szereplői
- ✚ Érintett államigazgatási szervek
- ✚ Területi (megyei) önkormányzat érintett képviselője

Ahogy a fentiekben bemutatásra került, a város, mint járásközpont a városfejlesztésen túl számos olyan tevékenységet végez, amelyek segítik, támogatják a stratégiai célok elérését.

Ezen tevékenységek közé tartoznak például bizonyos szabályozási tevékenységek, a városmarketing célú tevékenységek, a magánbefektetők bevonása.

A fentiek érdekében a város a tervezés során megkezdett rendszeres találkozót folytatni fogja a helyi gazdaság szereplőivel és a lakossággal, valamint a városmarketing tevékenység erősítésével a magánszféra fejlesztőivel való együttműködések kialakítása is teret kap. Ahogy a tervezés során, úgy a megvalósítás során is törekszik arra az Önkormányzat, hogy a lakosok véleményét maximálisan figyelembe vevő fejlesztéseket valósítson meg.

Ezen túlmenően gondoskodik arról is az Önkormányzat, hogy az ITS megvalósítása kapcsán tájékoztassa a város lakóit a stratégia megvalósulásáról, az elért eredményekről rendszeres rendezvény (pl. közmeghallgatás) formájában, valamint az ITS társadalmasításához kialakított honlapon keresztül.

6.4. Monitoring rendszer kialakítása

Mivel a 2014–2020 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz a folyamatok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni. Az indikátorok meghatározása az EU által megjelölt közös indikátorok és a hazai OP tervezetekben használt indikátorok figyelembe vételével történt.

Tematikus cél	eredményindikátor	meghatározása	mértékegység	bázisév	bázisérték	célérték (2023)	indikátor forrása	mérés gyakorisága
T1 Helyi infrastruktúra fejlesztése	Elégedettség a települési környezet minőségével	A lakosság elégedettsége a település épített és természeti környezetével	elégedettségi mutató (százalék)	2016	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra	önkormányzati mérés	5 évente
T2 Humán erőforrás fejlesztése	formális vagy non-formális képzésen részt vevő felnőtt lakosság száma	az önkormányzat vagy az illetékes munkaügyi központ által szervezett formális vagy non-formális képzésen részt vevő felnőtt lakosság aránya a teljes felnőtt lakosságra vetítve	%	2016	???	10%-os növekedés	önkormányzati mérés	5 évente
T3 Mikro-térsgyi központi szerepkör erősítése	Elégedettség a települési szolgáltatások minőségével	A lakosság és a mikro-térsgben élők elégedettsége a közszolgáltatásokkal és a kulturális programkínálattal	elégedettségi mutató (százalék)	2016	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra	önkormányzati mérés	5 évente
T4 Helyi gazdaság erősítése	A város gazdasági teljesítőképessége	A városban működő vállalkozások által fizetett éves iparüzési adó	1000 Ft	2016	n/a	5%-os növekedés	KSH	évente
T5 Élhető lakókörnyezet megteremtése	Elégedettség a település élhetőségével	A lakosság elégedettsége a településen elérhető lakossági infrastruktúrával és szolgáltatásokkal	elégedettségi mutató (százalék)	2016	később kerül meghatározásra	később kerül meghatározásra	önkormányzati mérés	5 évente

Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Tematikus cél	eredményindikátor	meghatározása	mértékegység	bázisév	bázisérték	célérték (2023)	indikátor forrása	mérés gyakorisága
V1 Kisvárosi funkciók fejlesztése	funkciók száma	Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatási funkciót ellátó intézmények száma	db	2016	???	+ 5 db	önkormányzati mérés	5 évente
V2 Élhető lakókörnyezet megteremtése	Lakónépesség száma	a város lakónépességének száma	fő	2015	4173	4200	önkormányzati mérés	5 évente
V3 Gazdasági területek fejlesztése, közművesítések	ipari telephelyek száma	Gazdasági-ipari funkciójú területek száma	db	2016	?	+ 4 db	önkormányzati mérés	5 évente

Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai

program megnevezése	output indikátor	definíció	mértékegység	indikátor forrása	mérés gyakorisága
Szociális akcióterület					
erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása	társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő)	a projekt keretében megvalósuló társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma	fő	projektjelentés	évente
	Munkanélküli résztvevők száma a képzéseken, beleértve a tartós munkanélkülieket is (közös indikátor) (fő)	a projekt keretében szervezett képzéseken résztvevő munkanélküliek száma	fő	projektjelentés	évente
	közösségi programokba bevont személyek száma (fő)	a projekt keretében szervezett közösségi programokon résztvevők száma	fő	projektjelentés	évente
	A szak-és átképzési programokban	a projekt keretében szervezett	fő	projektjelentés	évente

	résztevők száma (fő)	képzéseken résztvevők száma			
	A közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő programok száma (db)	A projekt keretében szervezett közösségfejlesztési célú és társadalmi befogadást erősítő programok és tevékenységek száma	db	projektjelentés	évente
	A mentori támogatással érintett családok száma (db)	A projekt keretében mentorált családok száma, akikre családi fejlesztési terv készül	db	projektjelentés	évente
	Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma (roma tanulók) (fő)	A projekt keretében megvalósuló programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma	fő	projektjelentés	évente
	Támogatott eü. programok száma (db)	A projekt költségvetéséből támogatott egészség-megőrzési és egészségügyi szűrőprogramok száma	db	projektjelentés	évente
	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programok száma (db)	A projekt keretében megvalósuló közösségfejlesztő, esélyteremtő programok száma	db	projektjelentés	évente
Leromlott városi területek rehabilitációja Demecserben	új szociális bérlekások száma	A projekt keretében felépített vagy kialakított szociális bérlekások száma	db	projektjelentés	évente
	újonnan kialakított zárt közösségi tér nagysága	A projekt keretében létrehozott zárt közösségi tér hasznos alapterülete	m2	projektjelentés	évente
	újonnan kialakított nyitott közösségi tér/játszóter/sportpálya nagysága	A projekt keretében létrehozott nyitott közösségi tér / játszóter / sportpálya alapterülete	m2	projektjelentés	évente
	Létrehozott, munkavégzésre alkalmas hasznos alapterület	A projekt kertében létrehozott munkavégzésre alkalmas gazdasági funkciót betöltő létesítmény hasznos alapterülete	m2	projektjelentés	évente
	szilárd burkolattal ellátott belterületi utak hossza	A projekt keretében szilárd burkolattal ellátott belterületi útszakasz hossza	m	projektjelentés	évente
	kihelyezett térfigyelő kamerák száma	A projekt keretében kihelyezett térfigyelő kamerák száma	db	projektjelentés	évente

Városközpont akcióterület

Demecser város környezettudatos megújítása	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	A projekt keretében létrehozott nyitott közösségi tér / játszótér / sportpálya alapterülete	m2	projektjelentés	évente
	Integrált városfejlesztési stratégiákba bevont területek lakossága	Az integrált településfejlesztési stratégiát megvalósító település lakossága	fő	projektjelentés	évente
	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	A projekt keretében felújított, vagy kialakított belterületi bel- és csapadék-vízvédelmi csatornaszakasz hossza	m	projektjelentés	évente
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	A projekt keretében épített, vagy felújított köz- vagy kereskedelmi épületek hasznos alapterülete	m2	projektjelentés	évente
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	A projekt keretében megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m2	projektjelentés	évente

6.5 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusai

A monitoring az a nyomon követési folyamat, amellyel a program végrehajtásának eredményességét kísérhetjük figyelemmel és visszacsatolást kaphatunk a program eredményeiről. Indokolt esetben a monitoring adatok elemzése a program felülvizsgálatát is eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz.

A jól működő monitoring rendszer alapja a specifikus, mérhető, elérhető, reális és aktuális indikátorok pontos és egyértelmű meghatározása.

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7-éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban.

A monitoring folyamat szervezete:

- ✚ Képviselőtestület: javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket.
- ✚ Szakmai Bizottságok: javaslatot tesznek a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra.
- ✚ Monitoring Bizottság: éves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a Monitoring Bizottság tagjai:
  - polgármester,
  - a testületi bizottsági elnökök,
  - stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet képviselője,
  - civil szervezetek képviselője.
- ✚ Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy – az egyes beavatkozások megvalósítóival történő rendszeres kapcsolattartás alapján – éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.

- ✚ Stratégiai partnerek bevonása: a stratégia kialakításában résztvevő szervezetek számára biztosított az éves monitoring jelentéshez való hozzáférés és előzetes véleményezési lehetőség.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

- ✚ Éves monitoring jelentés: a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti és egyezteti a szervezet vezetőjével. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:
  - a megvalósítással kapcsolatos tevékenységek előrehaladása,
  - a megvalósítással kapcsolatos problémák azonosítása,
  - a megvalósítás folyamatainak javítása érdekében végrehajtott intézkedések leírása,
  - a stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok,
  - a megvalósításra fordított pénzügyi források,
  - a szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is,
  - a következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása.
- ✚ Adatbázis: az előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis biztosítja az ITS keretében tervezett beavatkozások előrehaladásának, valamint a stratégiai és projektszintű indikátorok teljesítésének objektív és naprakész nyomon követhetőségét, valamint az esetlegesen felmerülő problémákat megfelelő kezelését. Az adatbázis az éves jelentések mellékletét képezi.